

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 11. 15. novembra 1856.

V. tečaj.

Pridiga za drugo adventno nedeljo.

(Kaj pravi Jezus od Janeza Kerstnika?)

„Kader sta učenca odšla, je Jezus začel množicam govoriti od Janeza,“ Mat. 11, 7.

U v o d.

Adventni čas je za to, da bi se pripravljali na prihod Jezusov. Zatoraj ste danes osem dni slišali sv. evangelje od sodnega dneva: strašna trobenta božje sodbe je pela in zbujala nas iz grešnega spanja. Oh da bi nikoli ne zabili svete pa strašne resnice: Jezus ima priti soditi žive in mrtve. Čistimo svoje serca, živimo trezno in modro, pripravljajmo se na svete božične praznike, da nas nekaj naš sodnik pripravljene najde. Tako nas je učila in klicala sv. katoljska cerkev danes osem dni; danes nas pelje v temno ječo, kjer sv. Janez Kerstnik v železji zdihuje. Ta sveti mož je nekaj let ostro v puščavi živel, ljudi učil, jih k sebi klical in jih opominjeval pripravljati pot Gospodov. Veliko ljudi je dohajalo k njemu v puščavo, radi so ga poslušali, ko jim je oznanjal prihodnega Mesija in njih opominjeval delati pravo, resnično pokoro. Visoko so ga vsi spoštovali in nekteri clo mislili, da je prerok Elija ali pa Mesija sam.

Danes pa vidimo Janeza Kerstnika v ječi. Kralju Herodu je očitno rekel: „Ne smeš imeti žene svojega brata“, in kralj ga ukaže v ječo vreči in poznej ob glavo djati. Pa še v ječo so ljudje pridno dohajali k Janezu Kerstniku popraševati, ali je on pravi Mesija ali imajo še koga drugega čakati? Dva izmed svojih učencev pošlje on k Jezusu, da naj sama iz njegovih ust slišita, da je Jezus pravi obljubljeni Mesija. Jezus ni njima naravnost povedal, da je on pravi Mesija, temuč nju je le zavernil na svoje čudeže. Rekel je jima: „Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in vidila. Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spregledujejo, mrtvi ustajajo, in ubogim se evangelje oznanuje. Vaši preroki so prerokovali, da bode prihodnji Mesija take čudeže delal, sedaj pa sami sodite, ali sem Mesija ali ne? Ta dva učenca sta odšla in Jezus je jel množicam govoriti od Janeza, ter lepe in hvalne besede je od njega spregovoril. Poslušajmo in premišljajmo toraj danes:

„Kaj Jezus od sv. Janeza Kerstnika pravi?“

Zaupam, da ste vsi resnične volje na božične praznike spodobno pripraviti se; kar je Jezusu dopadlo na Janezu, to mu dopada tudi na nas, to hoče imeti od nas; zatoraj zvesto poslušajte!

Razlaganje.

Sv. apostel Pavl pravi: „Ne kdor se sam hvali, ali je od drugih hvaljen, je poterjen, ampak kogar Bog hvali“, II. Kor. 10, 18. Jezus Kristus, živi Bog, hvali danes Janeza, toraj je on poterjen. Kako ga pa hvali Jezus; kaj pravi od njega? „Koga ste šli, je rekel Jezus, v puščavo gledat? terst od vetra majani?“ Janez ni kot terst, kterega vsak veter maja, temuč terden in stanoviten kot steber. Jezus toraj Janeza hvali:

1. da je stanoviten.

Da! stanoviten je bil sv. Janez; ni se bal ne ječe ne smerti, zvesto se je deržal težavnega pota pravice in resnice! Dal je rajše glavo, kakor da bi izdal pravico in resnico! Oh da bi tudi mi bli tako stanovitni, oh da bi zvesto spolnovali svoje obljube! Pa ah! obljubujemo radi, pa spolnujemo le redko! Slišal si, moj kristjan! oznanovati božjo besedo, šla ti je do živega; obljubil si spokoriti in poboljšati se; tvoja obljuba je bila lepa in hvale vredna, ali si pa bil tudi mož — beseda? Slišal si, moj kristjan! kako je tamle soseda pobrala nagla smert in postavila na ostro pravico božjo; to te je pretreslo in zdramilo, — obljubil si, greha se očistiti, lepo živeti in na srečno smert pripravljati se; tvoja obljuba je bila zlata vredna, ali si pa bil tudi mož beseda? Slišal si, moj kristjan! danes osem dni božjo besedo od sodnega dneva; strašni glas angelske trobente ti je spreletel vse žile in kosti; — obljubil si pripravljati se na tisti dan, ko bode Jezus prišel sodit žive in mertve; tvoja obljuba je bila modra in sveta, ali si pa tudi bil mož beseda? Slišiš danes, moj kristjan! Janeza Kerstnika oznanovati pravo resnično pokoro, in pripravljati pot Gospodov, globoko v serce ti sega njegova beseda, obljubiš, svojih grehov se čisto spovedati, pravo pokoro delati, greha zanaprej se varovati in tako Jezusu v svojem sercu pripraviti čedne jaslice; oh tvoja obljuba je prelepa, ali mar boš tudi mož beseda? Usmiljeni Bog daj ti gnado, da to srečno doženeš; sv. Jeronim pravi: „Pri kristjanih se posebno gleda, kakšen da je konec. Pavl je slabo začel, pa je dobro dokončal; Judaž je začel hvalevredno, pa njegov konec je bil strašen; zakaj ne samo dobro začeti, ampak v dobrem do konca stanoviten ostati, to je prav keršansko in pobožno“; in Jezus sam pravi; „Kdor bode do konca stanoviten, bode izveličan“, Mat. 24, 13. Zaupam, priserčni kristjani! da ste se zaobljubili, ta sv. adventni čas spreobrniti in spokoriti se; le prosite nebeškega Očeta, da vam daje

dobrega Duha, to sveto delo tudi srečno dokončati; — pa zvesto prizadevajte si, vse nasprotné zadržke premagati, — glejte kaplica skalo izkljuje, sčasoma bodele tudi vi se znebili vseh svojih grehov; le hitro serca ne zgubite, če vam vse po volji ne gre, hude boje skušnjave, terda bode vojska, pa sčasoma bote vse premagali, — in le pridno pogledujte nebeško kraljestvo, pripravljeno tistim, ki so bili stanovitni do konca: „Do smerti bodi zvest, pravi Kristus, in ti bom dal krono življenja“, skriv. raz. 2 10.

Ljubi poslušavci moji! sv. Janez Kerstnik je bil stanoviten do smerti, začezdel ga Jezus tudi hvali; pa minula je njegova ječa, minula je smert, — njegova hvala in slava se pa razlega po celem svetu — njegova nebeška krona se blišči vekomaj! —

Pa vernimo se spet k današnjemu sv. evangelju in poglejmo, kaj Jezus dalje pravi od Janeza. „Koga ste šli gledat v puščavo? človeka v mehko oblečenega? Glejte? kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah.“ Jezus toraj Janeza hvali:

2. da zderžno in ostro živi. Sv. Janez je bil sin višjega duhovna, in lahko bi bil uživjal, cesar mu serce poželjuje; le lahko bi bil nosil naj lepše oblačila, jedel naj dražše jedi in pil naj zlahnejše pijače. Pa od rahle mladosti je prebival v puščavi; nosil je žimasto oblačilo in jermen okoli pasa, jedel je divjo sterd, korenine in kobilice, pil je bistro vodo, in ležal na terdej zemlji. Tako zderžno in ostro je živel sv. Janez. Res je, ljubi moji, da nam ni treba podati se v puščavo, se nositi in živeti po puščavniško, pa vendar je tudi nam treba živeti zderžno in ostro: „Kdor hoče za menoj priti, pravi Jezus, naj zataji sam sebe, in naj zadene svoj križ in hodi za menoj“, Mat. 16, 24. Pa preljudi moji! kamo smo prišli, koliko je med nami ljudi, ki bi zderžno in ostro živeli. Poglejmo, kako se ljudje nosijo: Prav je, da se lepo pereš in in čediš svoje oblačila, prav je, da se premožni ljudje bolj drago oblačijo, kar jim premoženje dopušča, prav je, da se svete nedelje in praznike prazno preoblečeš po svojem stanu: pa sedaj ni več taka — ljudje se nosijo, da ne veš, ali je gospod ali kmet, gospodar ali hlapec, gospa ali kmetica, gospodinja ali dekla. Huda je vjima, ktera nam njive in travnike pokonča; pa kar ona eno leto jemlje, drugo ali tretje leto spet povračuje, nečimerna in prebogata noša pa vse in vselej požira. Zatoraj toliko hiš oboža, je toliko malopridnih otrok, toliko nezvestih mladenčev in zapeljanih hčer, toliko hlapcev in dekel na stare dni pravih beračev! Oh ljubi moji! le pametno in pohlevno se nosimo, in vse bode drugače! „Vaša lepota, opominja sv. Peter I. 3, 3., naj ne bo zunajna, da nosite zlahne oblačila, ampak da ste znotraj pokojnega in krotkega duha, ki je pred Bogom

bogat!“ Ravno taka se godi pri jedi in pijači: vse bi le rado jedlo in pilo, kar je dobro in drago. Zjutraj malo dalej tešče ostati za pokoro svojih grehov, je pretežko, — kaj še zapovedanih postov veliko kat. kristjanov ne derži več! Kosec mesa jim je več, kot vse božje in cerkvene zapovedi! Še žalostnejše je zastran pijače: da bi človek prelijal kervavih solz toliko, kolikor je vode v velikem morju, vendar bi še ne objokoval vseh nesreč, ktere napravlja sedajno pijančevanje! Le sam Bog ve in šteje vse gorke solze in strašne grehe, ki jih nezmerna pijača na svetu napravlja! Ljubi farmani moji! pri živem Bogu vas prošim in zarotim, vas vse, mlade in stare, bogote in uboge, le zmerno in trezno živite, nevarna in škodljiva je pijača: ona zdravje jemlje, dnarje zapravlja, življenje krajša, v greh zapeljuje in veliko ljudi časno in večno nesrečnih dela! „Pijača zlo milo teče po gerlu, zadnič pa pikne kot gad, in rani kot strupna kača“, prip. 23, 31. Adventni čas je, čas postiti se, trezno in zderžno živeti; oh ljubi moji! glejte sv. Janeza v puščavi: začnimo tudi mi ta sveti čas zderžno in ostro živeti, in ne zabimo, da je naše življenje huda vojska za nebeško kraljestvo: „Nebeško kraljestvo pa silo terpi, in le ti si ga bodo pridobili, ki si sila prizadevajo!“ Mat. 11, 12. Premišljujmo večkrat, koliko si ljudi prizadevajo za minljive, posvetne reči; kaj bi si mi ne pritergali kej za večnega veselja delj, kaj bi ne prenašali in terpeli kej zavoljo nebeškega plačila? Vse, vse bode stokrat in večno poplačano!

Še nisem pri kraju, — imam še nekaj, začezdel Jezus sv. Janeza hvali. Kaj pa pravi Jezus še od Janeza? „Koga ste šli gledat v puščavo? Preroka? Prav, vam povem, še več kakor preroka.“ Jezus toraj Janeza hvali: 3. da resnico govori brez vsega strahu.

Težavne so bile dolžnosti sv. Janeza, bil je prerok. Bog pa je preroke pošiljal, da bi ljudi učili in opominjevali, zvesto Bogu služiti, od greha jih odvracati in včasih jim tudi napovedovati božjo jezo, časno in večno nesrečo. To delo ni tako lahko in prijetno; vendar je Janez zvesto spolnoval svoje dolžnosti. Hodili so k njemu v puščavo pisarji in farizeji; rekel jim je: „Vi gadova rodovina! delajte vreden sad pokore; ne recite: mi imamo Abrahama za očeta in ne moremo se pogubiti. Ako ne delate prave pokore, bote vsi pogubljeni.“ Dohajali so k njemu tudi skopi in ljudje terdega serca; rekel jim je: „Kdor ima dve suknji, naj da temu, ki nima nobene, in kdor ima jedi, naj ravno tako dela.“ Prišli so mutarji in colnarji; djal jim je: „Nič več ne terjajte, kakor vam je postavljeno.“ Še clo vojšaki so ga opráševali rekoč: Kaj imamo storiti? Odgovoril jim je: „Nobenega ne tepite, nobenemu krivicé ne delajte, in za dobro vzemite z vašo plačo.“ Kar je nečistemu kralju Herodu v medoče rekel, je vam že znano: „Ne smeš

imeti žene svojega brata.“ Janez se toraj nobenega ni bal, ni se bal zameriti se imenitnim pisarjem in farizejem, očitno je svaril njih hudobije, ni se bal prešestovanje očitati nesramnemu kralju. Resnico je govoril, šel je rajši v temno ječo, kakor da bi nezvest bil svojemu stanu.

Glejte, ljubi poslušavci! kak lep izgled imajo pred sehoj vaši dušni pastirji: oznanovati imajo božjo resnico na prižnici, v spovednici, na bolnej postelji in drugod, kakor sv. Pavl opominja: „Oznanuj besedo, ne jenjaj, bodi si priložno, ali nepriložno, previžuj, prosi in svari“, II. Tim. 4, 2. Gorje dušnim pastirjem, gorje tudi vernim ovčicam, ako bi dušni pastirji tega zanemarjali! Vsakemu so dolžni očitno reči: „Tega ne smeš delati!“ — Kak lep izgled imate tudi vi keršanski starši. Ako vidite, da vaši sini po grešnih potih hodijo, da vaše hčere v nevarne tovaršije zahajajo ali nepošteno znanje delajo, oh očetje in matere! ne zamolčite, spregovoriti jim ostro resnico, naj si dopade ali ne dopade, recite očitno in resno: „Tega ne smeš delati!“ Ravno to velja tudi vam, keršanski gospodarji in gospodinje; vi ste hlapcem in deklam namesto staršev. Ako toraj čutite, da se vaši hlapci nespodobno vedejo, po kerčmah ali drugih nevarnih hišah potikajo, da se vaše dekline previsoko oblačijo, molitve in cerkve ne obrajtajo, ali se nesramno obnašajo, povzdignite močno in resnobno svoj glas in zakličite: „Tega ne smeš delati!“ Ne mislite tudi vi sosedje in prijatli keršanski, da vam ni greh, če molčite, ko vidite svojega soseda, znanca in prijatla po grešnem potu hoditi. Ponudi se vam včasih lepa priložnost, kako besedo spregovoriti; oh ne zamudite je, recite lepo in prijazno: „Ljubi sosed, ljubi prijatelj moj! tega ne smeš delati!“ Poslušajte, kaj pravi sv. pismo: „Kdor grešnika verne od njegove krive poti, reši njegovo dušo smerti, in pokrije veliko grehov“, Jak. 5, 20. Res je, da je resnica marsikomu grenka in neprijetna, — res je, da velikokrat pade kakor evangelijsko seme na terde in skalnate serca: pa tudi to je res, da je veliko pregrehe in krivice na svetu zavoljo tega, ker se resnica ne govori zvesto in resnobno. Oh kaj bode enkrat, ko pride Jezus sodit žive in mertve, in bode duše tirjal iz naših rok; oh tedaj ne bodemo samo odgovarjali za vsako prazno besedo, temuč odgovarjali tudi za vsako besedo, katero smo zanemarjali o pravem času spregovoriti! Zatoraj bodi nam resnica vselej sveta, spregovarjajmo povsod in vselej po izgledu sv. Janeza: „Tega ne smeš delati!“ Večna hvala nas čaka pri Jezusu!

S k l e p.

Sv. katolijska cerkev pri sv. maši danes takole moli: „Prebudi, o Gospod! naše serca in pomagaj nam pripravljati pot tvojemu edinorojenemu Sinu, da bodemo vseh grehov očiščeni

Tebi služiti zamogli! Molimo tudi mi njeni otroci tako in prosimo Boga, da nam deli gnade in pomoči, vredno pripravljati pot Jezusu Kristusu. Sv. Janez nam kaže, kako ga imamo pripravljati; Jezus sam nam kaže, kaj njemu dopada. Jezus je hvalil sv. Janeza, da je bil stannoviten, da je zderžno in ostro živel in da je resnico govoril brez vsega strahu. Delajmo tudi mi tako: bodimo stannovitni, vojskujmo se za nebesa in spolnujmo zvesto dolžnosti svojega stanu! Lejte Janeza Kerstnika: njegova ječa je minula, sedaj je v presvetem raju; njegova borna jed in revna obleka je pri kraju, sedaj pa sedi pri nebeškej večerji in nosi nebeško oblačilo; njegova glava je padla pod sekiro, sedaj pa uživlja večno življenje! Oh le zvesto in lepo pripravljajmo se na Jezusov prihod, da, kader pride, nas pripravljene najde! Amen.

Pridiga za praznik neomadežvanega spočetja device Marije.

(Od čistosti.)

„Jakop pa je rodil Jožefa, ženina Marije, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.“ Mat. 1, 16.

Uvod.

V presrečnem raju sta Adam in Eva v veselju in božjej ljubezni živela. Kedar sta pa grešila in Boga razžalila — je zibnilo veselje — minula je božja ljubezen — prišla nad nju velika nesreča — pride pa še tudi nad nas vse; zakaj mi vsi nosimo ta greh na sebi, in vsak otrok, kakor hitro se uleže, že zdihuje: „Tudi jaz sem v pregrehi spočet, tudi mene je moja mati v grehih rodila!“ ps. 33. Mi vsi smo tej zapovedi podverženi: „zakaj mi vsi smo v Adamu grešili!“ Le ena sama mati je bila tako srečna, je imela to gnado, da je rodila hčer brez poerbanega greha; — ta srečna mati je Ana — ta srečna hčer — je Marija, ta je prišla na svet brez vsega madeža, čista in sveta, kakor angeltji božji v nebesih. In ravno danešni sv. praznik je ljuba mati sv. katoljška cerkev postavila, da bi se verni kristjani čistega spočetja device Marije spominjali, in Marijo hvalili in častili, se jej priporočali in jo na pomoč klicali, ker je take velike gnade in časti pred Bogom vredna bila. Tudi mi smo se danes tukaj zbrali, ta imenitni praznik pobožno obhajati, in devico Marijo spodobno častiti. —

Pa kako, ljubi kristjani! hočemo mi otroci svojo mater Marijo prav in spodobno častiti? O kako drugače, ljubi moji! kakor da se obnašamo, kakor se je ona obnašala — da živimo, kakor je ona živela. Zakaj sv. Avguštin pravi: „Svetnike prav častiti, se pravi, njih

čednosti posnemati.“ Marija je pa zaklad vseh čednost, ona je mati brez vsega madeža — mati nar več sveta — nje serce je tisti nebeški vertič, v katerem so vse čednosti rastle in cvetele. Iz vseh teh čednost, ki so Marijo tako bogato zalžale, iz vseh teh žlahtnih rož, ki so v Marijinem sercu cvetele: danes jaz le eno samo izvolim in vam podam jo: — lepo in sveto čistost in nedolžnost, ki je med nami toliko redka. Tudi mi bi imeli čisto in sramožljivo živeti, kakor prečista devica Marija. To bodemo lahko spoznali, ako pomislimo:

1. na nas, kdo da smo, in

2. na Boga, kaj da Bog hoče?

O sveta devica Marija, brez vsega madeža spočeta, bodi češčena; vi pa pripravite se!

Razlaganje.

Nar lepše migla med zvezdami juterna danica, in med čednostmi ljuba čistost in sveta nedolžnost. To zvesto ohraniti smo dolžni; le pomislimo:

1. Na nas, kdo da smo?

Mi vsi se imenujemo kristjane, in

a) kot kristjani smo poklicani, da sramožljivo in čisto živimo.

Kar Bog tavžent in tavžent ljudem ni dal — je nam vsem dal; Turki, ajdi in drugi neverniki nimajo prave vere — mi vsi pa smo kristjani, smo odkupljeni skoz sveto kerv Jezusa Kristusa, smo bratje Jezusovi, smo otroci nebeškega Očeta, povabljeni k nebeškej večerji. Ali more biti še kaka večja sreča, še kaka večja čast za nas? — Stan kristjanov pa je svet stan; vseh kristjanov prva in naj večja dolžnost je, lepo, čisto in sveto živeti na duši, pa tudi na životu; zakaj oni niso ne samo na duši, temuč tudi na truplu očiščeni, in posvečeni: zato pravi sveti apostel Pavl, I. Kor. 6, 1.: „Ali ne veste, da je vaše telo tempelj sv. Duha, kterega od Boga imate.“ —

Že pri sv. kerstu je bil tudi naš život z žegnano vodo oblit — s svetim oljem pomazan, je postal tempelj božjega Duha in duhovnik so nam podali belo oblačilo in rekli: „Obleci belo oblačilo nedolžnosti, katero brez vsega madeža pred sodni stol Gospoda našega Jezusa Kristusa prinesi, da pojdeš v večno življenje!“ Pri sv. birmi se spet naš život s sv. križmo pomazili in posveti — in kaj se še le godi pri sv. večerji, kedar k božjej mizi stopimo? Tisti Jezus Kristus, ki je v jaslicah ležal, ki je na križu visel, ki v sv. tabernakeljnu prebiva, in sedaj na desnici svojega Očeta v nebesih sedi; ravno ta pride z dušo in s telesom — s kervjo in z mesom v naš život, hoče v našem sercu svoj sveti tron imeti, kakor sam uči: „Kdor jé moje meso, in pije

mojo kerv, ta ostane v meni in jaz v njem!“ Jan. 6, 57. — O kako sveti in čisti bi imeli mi biti na duši in na životu! „Tako taj, opominja sv. Pavl, častite Boga skoz telo in dušo: oba sta božja! Zakaj Bog ni nas v kersanstvo prejel, da bi nečisto, ampak sveto in čisto živeli!“ L. Tes. 4, 7.

Mi smo dolžni čisto na truplu živeti; kot kristjani vemo:

b) da bodemo od smerti ustali. Žlahtne in vesele so besede, s katerimi sv. Pavl uči, kakšno bo naše truplo od smerti ustalo: „Strohljivo, so njegove besede, strohljivo se truplo seje, nestrohljivo bode ustalo; slabo se useje, ustalo bo močno, meseno se useje, ustalo pa bo duhovno.“ — „Pervi človek je bil zemljenec, drugi človek bo nebeščan. Kakor nosimo zemljensko podobo, tako bomo nosili nebeško.“ L. Kor. 15. Tako častljivo in veličastno ustajanje, ja nebeška sprememba čaka naš život! O kako skerbno bi ga imeli varovati vsega madeža — kako goreče bi imeli ljubiti ljubo čistost in sveto nedolžnost, da bode pravični sodnik sodni dan naše truplo vredno spoznal te velike časti in nam dal neumerljivo nebeško truplo! —

Moj kristjan! skerbljivo varuješ tisto oblačilo, ki ga meniš na kak shod ali semenj obleči, lepo ga opereš in očediš vsega madeža! Ljubi moji! tudi na sodni dan bode velik shod; trobenta bo zabučala — in sošli se bojo vsi živi in mertvi; oh to bo velik, brez števila velik shod! Nikar le ena sama fara, le ena dolina, eno kraljestvo — vesolni svet bode k temu shodu se zbral. Ktero oblačilo, o človek! boš k temu shodu oblekel? Oblačilo, ktereга si na parah imel, je že davno, davno strohnelo, od perta, ki si ga v jamo seboj vzal, še ena nit ni ostala — tudi truplo je le prah in pepel — ali „vemo, pravi sv. Pavl II. 4, 14., vemo, da tisti, ki je Jezusa od smerti zbudil, tudi nas bo zbudil skoz Jezusa Kristusa.“ Truplo, ktereга tukaj nosimo, bode duša spet oblekla — truplo bo sodni dan, na te veliki shod, naše oblačilo! Glejte, kako čisti bi imeli živeti, da sodni dan ne bomo nosili oblačila črnega kakor vogel — peklenškega, temuč belo kakor sneg — nebeško! — Smo tudi kristjani in vemo,

3. da smo dolžni Jezusa častiti.

Vsak iz med nas dobro ve, da je Jezus vse ljubezni, vse časti vreden. Sedaj pa pomislite: „Jezus Kristus, Sin božji, ta beseda je meso postala in je med nami prebivala“, Jan. 1, 14.; ravno z našim mesom je ga devica Marija v Betlehemu rodila, z našo keryjo nas je na križu odrešil — z našim životom je vesel od smerti ustal — in naše truplo in meso je seboj vzal v nebesa, in posadil na desnico svojega nebeškega Očeta, kakor pove sv. evangelist Marka 16, 19.:

„Gospod Jezus je bil vzet v nebesa, in sedi na desnici božji.“ — Kaj bi pa cesar ali kralj te revne zemlje rekel, ako bi nek človek tisto oblačilo, tisto krono, katero je on nosil, kakor plenico zaničeval, po kotih ali po lužah valjal? Kaj pa Jezus poreče, če mi tisto truplo, tisto meso, ki ga je On nosil, in seboj v nebesa vzel, če mi to meso za tako malovredno reč imamo, in skoz nesramni greh nečistosti ogerdimo in pomandramo!? Učimo se, kak velik, strašen greh da je nečistost, ker je Jezus Kristus naše meso tako povišal in posvetil! —

Sedaj sem vam kazal, da bi mi imeli čisto živeti, ako pomislimo na nas, da smo kristjani — smo pa tudi dolžni čistost zvesto hraniti zavolj Boga. —

2. Zavolj Boga bi imeli čistost ljubiti in nečistosti se zvesto varovati, za to:

a) Ker je Bog povsod pri nas in vse vidi! —

Ni nobenega greha, ktereга bi se človek tako sramoval, kakor je prešestvanje — nečistost, — ni nobenega greha, ktereга bi se človek tako skerbno varoval pred ljudmi storiti, kakor je nečistost. — Zakaj se zakrivaš po temnih kotih — zakaj prešestuješ le v črnej noči, nesramni nečistnik? Pred ljudmi zakrivaš svoje gerdo življenje, pred ljudmi te je sram! O neumnež! pred ljudmi te je sram, pred Bogom pa nikar — ljudi se bojiš, Boga pa nikar; poslušaj, kar sv. Duh že v starem testamentu pravi: „Človek, ki nečistost dela, in pri sebi misli: Kdo me vidi? krog mene je vse temno, zidovi me skrivajo: ta gleda na človeške oči, in ne pomisli, da so božje oči veliko svetlejše, kakor solnce, in da na vse človeško djanje gledajo.“ Sir. 23, 18.

Ja, ljubi poslušavci! posebno mladenči in dekleta! kedar je krog nas vse tiho in mirno, kedar starši, predpostavljeni v sladkem spanju počivajo; je vendar še en Oče, ki nad nami bedi, je vendar še eno uho, ki vse sliši, eno oko, ki vse vidi. — Neumen je, ki meni na skrivšem grešiti, slabe ljudi more goljfat, ali tebe o Bog! nikoli ne more; ti slišiš, ko nobeden ne sliši — ti vidiš, ko nobeden ne vidi, — bodeš pa tudi enkrat tako sodil, kakor nobeden človek soditi ne more, sodil boš naše djanje, naše besede — ja naše misli! O kako bi imeli nečistost sovražiti in čisto živeti, ker je Bog povsod pri nas, in vse vidi! Pa tudi za tega delj:

b) ker Bog sveto čistost nar bolj ljubi! —

Kako ljuba, kako visoko spoštovana je čistost pri Bogu, nam že to priča, ker je Bog na gori Sinaj Mojzesu med bliskom in gromom zapovedal: „Ti nimaš prešestovati ali nečistosti storiti.“ Ja pri Judih je po božji postavi nevesta bila kamenjem posuta, ki je

pred zakonom z drugim grešila. Tako strašno Bog sovrazi nečistost — lepo čistost pa ljubi! „Oh kako lep je čist rod v svojej svetosti, govori sv. Duh, njegov spomin je veččen, ker pri Bogu in pri ljudeh hvalo in čast ima!“ Mod. 4, 1. „Čista duša več velja, kakor vse, kar na svetu še toliko vrednost ima.“ Sir. 26, 20.

Nar lepše dobri Bog pa v novem testamentu sveto čistost povzdiguje, in jo čez vse druge čednosti lepo časti. Med vsemi aposteljni je Jezus svetega Janeza nar bolj ljubil; — le sv. Janez mu je pri zadnji večerji na persih slonel, le njemu je svojo mater Jezus na križu izročil, in nar več skrivnosti božjega kraljestva Janezu razodel: vse to zategadelj, ker je bil nedolžen in čist mladenč. — Sv. Jožefa, kateri je bil le born tesar, pa mož nedolžnega in čistega serca, je Jezus za svojega rednika in varha izvolil! — In kako visoko Bog sveto čistost časti, kako goreče jo ljubi — nam ta kaže, katero mi danes tukaj hvalimo in častimo! Marija je tiho pa lepo živela, je bila nizkega stana pa nedolžnega, čistega serca — Marija je bila brumna, prečista devica, za tega voljo je pa bila od Boga izvoljena za mater božjega Sina, ona je rodila kralja vseh kraljev — zdaj je pa tudi ona kraljica nebes — kraljica vseh svetnikov in angeljev! Glejte! tako je Bog očitno pokazal, kako on sveto čistost ljubi in časti!

c) Bog pa čistim dušam tudi obljubi več veselje in višjo čast tam goraj v nebesih. —

„Zveličani so, kliče Jezus, ki so čistega serca; zakaj oni bojo Boga gledali!“ Mat. 5, 8. — Veliko let je neki otrok po ptujej deželi hodil, veliko težav je prestal, veliko bolečin je občutil — ali že se približuje dolini, ktera ga je rodila, že zagleda hišo, v kterej je njegova zibika tekla — že vidi svoje prijatle, svoje brate in sestre, sedaj zagleda svojo drago mamco, svojega ljubega očeta! Kteri jezik zamore izreči veselje, ki ga serce tega otroka občuti: otrok svojim ljubim na persi pade in jih objema! To neizrečeno veselje bo tudi občutila naša duša, ki tukaj po ptujej dolini potuje, in veliko terpi, občutila ga bo tedaj, ko bo tam v nebesih zagledala nebeškega Očeta, ki jo je stvaril, Jezusa, ki jo je odrešil, in sv. Duha, ki jo je posvetil; in to veselje nar poprej tiste čaka, ki so čistega serca; zakaj oni bojo Boga gledali. — Sv. apostelj Janez, pred katerim so bile nebesa odperte, od nebeškega veselja čistih duš tako govori: „Vidil sem nedolžno jagne (Jezusa Kristusa) v nebesih, in ž njim 44 tavezent. — In glas iz nebes, kterege sem slišal, je bil kakor teh, ki na arfe pojo; so peli, kakor novo pesem pred božjim

tronom. In nobeden ni mogel te pesmi peti zunaj tistih, ki so device“, skriv. raz. 14, 1. Ja resnica je! Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, tudi nobeno serce še ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki nedolžno in čisto živijo!

S k l e p.

Ljubi bratje in sestre moje! dolžni smo, kakor ste slišali, nečistosti se varovati in čistost zvesto ohraniti in ljubiti, dolžni smo to zavolj tega, ker smo kristjani, poklicani k čistosti in svetosti — ker naše truplo čaka častitljivo ustajanje sodni dan — ker je Jezus naše meso v nebesa seboj vzел in tako počastil in posvetil; smo dolžni tudi zavolj Boga, ki je povsod pri nas, vse vidi in sliši — ki sv. čistost nar bolj ljubi, — pa tudi tam v večnosti čiste duše večje plačilo in večje veselje čaka. —

Pa vsega tega ljudje naših časov in naših krajev nič ne porajtajo: odprite kerstne bukve, o koliko je nezakonskih otrok — o koliko je nedolžnih sirot, ki svojega grešnega očeta ne poznajo — pogledajte krog sebe, koliko je žalostnih staršev — razujzdanih mladenčev in zapeljanih deklet! Le malo jih je, ki ne pozabijo, da je sramožljivo in lepo zaderžanje mladenčev nar lepša čast, nar večje bogastvo, in da je nedolžnost in čistost device nar večja dota, ki jo nevesta pred božji oltar svojemu ženinu prinesiti zamore! —

Za to na grešne kolena pademo pred tebo, sveta Marija prečista in vseh devic devica, in ti, svojej preljubej materi, iz serca obljubimo: ako smo padli, spet ustati, in z božjo gnado nikoli več pasti; ako nas pa še lepša čista nedolžnost, ti terdno obljubimo, jo ljubiti in ohraniti noter do smertne ure: tako bode našo čisto dušo svojo nevesto v večnem raju objel nebeški ženin Jezus Kristus! Amen.

Pridiga za tretjo adventno nedeljo.

(Sv. Janez ponižuje sam sebe, in povišuje Jezusa.)

„Judje so iz Jeruzalema duhovnov in levitov poslali do Janeza, da so ga prašali, kdo si ti?“ Jan. 1, 19.

U v o d.

Sv. adventni čas se dalej in dalej pomika, in skerbna mati katoljska cerkev svoje verne ovčice krepko opominja, pripravljati pot Gospodov. Še nam po ušesih doni močni glas strašne trobente, ktera bode pela sodni dan: oh pripravljajmo se na ta dan serda in maščevanja božjega, spokorimo se in živimo keršansko, kajti kakšno

življenje, taka smert, kakšna smert, tako ustajanje in taka sodba! Še nismo zabili, kar smo se učili danes osem dni od sv. Janeza, pripravljati pot Gospodov; učili smo se od njega, stanovitno stati v dobrem, zderžno in ostro živeti in resnico govoriti brez vsega strahu. Večni Bog daj, da bi nam bili ti nauki globoko v serca zarezali in nam vedno v spominu ostali! Gotovo bi se nam ne bilo bati Jezusa Kristusa, kedar pride v božjej časti in oblasti sodit žive in mertve. — Danes nam sv. kat. cerkev spet kaže sv. Janeza Kerstnika. Danešnje evangelje nas pelje v puščavo unkray Jordana, kjer je Janez ostrih besed govoril, rekoč: „Spreobernite se in prinesite vreden sad pokore; zakaj že je sekira na korenino položena. Vsako drevo, katero dobrega sadu ne nosi, bo posekano in v ogenj verženo. Spokorite se, zakaj božje kraljestvo je blizu“, Mat. 3. Tiste, ki so bili volje, življenje poboljšati in grehov zderžati se, je z vodo obilil ali kerstil. Tako je ljudi pripravljaj na prihod obljubljenega Mesija. Tega svetega in gorečega moža nam sv. kat. cerkev tudi danes spet pred oči stavlja, da bi nas zdramila in spodbodla vredno pripravljati se na svete in vesele božične praznike. Kaj pa se kej danes učimo od Janeza Kerstnika, kako nam kaže pripravljati se na prihod Jezusov. Ljubi moji! Sv. Janez nam danes ravno to kaže, kar nam je nar bolj potrebno, on nas opominja in uči sam sebe prav poznati. On je očitno povedal, kdo da ni in kdo da je — on se je ponižal; ker pa je sam sebe poznal in se ponižal, je tudi dobro spoznal, kako visok je tisti, ki ima za njim priti in je Jezusa povišal. Ja! kdor sam sebe pozna, tudi Boga pozna; sv. Avguštín je molil: „Če jaz sam sebe poznam, poznam tudi tebe, moj Bog! Če sam sebe poznam, poznam tudi, kako prazen, kako ubog, kako slab, kako pregrešen da sem!“ Prašajmo tudi mi sami sebe: kdo da smo, in gotovo bodemo po Jezusu zdihovali in na njegov prihod vredno pripravljali se. Zatoraj poglejmo v sveto evangelje:

1. Kako sv. Janez sam sebe ponižuje, in

2. Kako Jezusa povišuje.

Jezus Kristus se nam bliža, — pripravljamo pot Gospodov — zatoraj zvesto poslušajte!

Razlaganje.

Podajmo se v duhu na uno stran Jordana, kjer je Janez pridigoval in ljudi k sebi vabil. Veliko ljudi k njemu šumi; med njimi vidimo duhovnov in levitov, ki so jih judje iz Jeruzalema poslali.

Poslušajte, kako duhovni in leviti Janeza oprašujejo, in kako jim sv. Janez odgovarja! Poslušajte in čujte:

1. Kako sv. Janez sam sebe ponižuje.

Prerokovano je bilo, da ima odrešenik ali Mesija priti, ko judje ne bodo več imeli kralja svojega rodú (I. Moz. 49, 10); Herodež, sedajni kralj judovski, ni bil jud, temuč ptujec; potakal je že čas, o katerem ima se roditi obljubljeni Mesija, kakor je prerok Daniel popred oznanoval. (Dan. 9, 24.) Zatoraj je vse obljubljenega Mesija pričakovalo. Sv. Janez je brumno v puščavi živel, čudno se oblačil, ostro se pokoril, lepo in ognjeno učil, Janezovo ime je slovelo po celej deželi. Ni toraj čuditi, da so ga duhovni in leviti prašali: „Ali si Kristus, to je; obljubljeni Mesija?“ Po poti jim je odgovoril: „Jaz nisem Kristus.“ — To slišati, so mislili, da je Elija; zakaj prerok Malahija je prerokoval, da pred Gospodovim prihodom Elija pride. Toraj so Janeza prašali: „Ali si Elija?“ Resnično je odgovoril: „Jaz nisem Elija.“ — Tretjič ga prašajo: „Ali si prerok?“ In spet je djal: „Jaz nisem prerok.“ Kako pa je to, kdo poreče: Ali ga ni Jezus sam za preroka spoznal, ko je množicam rekel: „Kaj ste šli gledat v puščavo? Preroka? Prav, povem vam, še več ko preroka.“ Janez pa taji in pravi, da ni prerok. Že davno je Mozes na smertnej postelji prerokoval, da ima priti nekdan velik prerok, to je obljubljeni Mesija, 5. Moz. 18, 5. Za tega preroka so ga imeli. Ta pa on ni bil; zatoraj je po pravici povedal, da ni tisti prerok. — Tako je sv. Janez sam sebe poniževal! Lahko bi se bil hvalil in visoko govoril, zraven pa vendar tudi resnično. Marsikteri bahač bi bil takole odgovarjal: Povem vam, da nisem Kristus, vendar vedite, da sem njegov slavni napovedovavec in ljubi prijatelj; nisem Elija, vendar poln njegovega pobožnega in gorečega duha; nisem prerok, pa sem večí od preroka, ker bil sem že pred rojstvom posvečen, in sem v maternem telesu Odrešenika spoznal. Vse to in še več bi bil sv. Janez resnično govoril, pa noče se hvaliti — sam sebe ponižuje. Ves ponižen jim naravnost pove: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi: Pripravljajte pot Gospodov, kakor je rekel Izaija prerok.“ Le glas sem revnega hlapca, ki pot pripravlja svojemu gospodu; zakaj Gospod sam je že blizo, in sam bo govoril in učil, le glas sem, ki vas kliče ustati iz grešenega spanja, nastopiti oster pot prave pokore, zakaj dan se je že približal, in luč, ktera razsvetljuje vsakega človeka, je že na svet prišla! Tako ponižno sv. Janez sam od sebe govori in nas uči lepe ponižnosti! — Ljubi moji poslušavci! pripravljamo se sedaj na prihod Jezusov. Da ga vredno sprejememo, je nar bolj treba, da sami sebe prav

poznamo in se ponižujemo. Pisarji in farizeji so se visoko povzdigovali nad druge ljudi — judje so se imeli za edino izvoljeno ljudstvo — so bili visokih misel in pričakovali bogatega in mogočnega kralja za odrešenika, — niso se poznali, so se povzdigovali, zatoraj tudi pravega izveličarja niso spoznali, — sovražili, preganjali, krizali so ga: „Bog je prevzetnim sovraž, ponižnim pa svojo milost deli“, I. Pet. 5, 5. Poprašujmo toraj ta sveti čas sami sebe večkrat: „Kdo smo?“ Človek sem, prah in pepel — danes lepo cvetim, jutre pa mertev na parah ležim! Prah in pepel, kaj se toraj povišuješ! Človek sem, stvarjen od Očeta nebeškega, da bi tukaj njemu služil, in enkrat večno se izveličal. Kaj pa počenjam? Skoraj ni zapovedi božje, ktere bi jaz ne zanemarjal, ni mi mar za voljo Očeta nebeškega, ni mi mar za neumerjočo dušo in njeno večno izveličanje! Sem tega ali unega stana, mnogo dolžnost bi imel spolnovati, mogel bi marsikaj dobrega storiti, — pa dolžnosti zanemarjam in dobrega nič ne delam! In kar delam, kako je to nepopolno! Morebiti da ga le delam zavoljo ljudi, ali posvetne časti in hvale ali kakega dobička. In vse to nič ne porajtam; mislim, da sem še dober in pobožen kristjan, morebiti da le po drugih gledam, jih ostro in krivo sodim in pogubljam, bruna v svojem očesu pa ne vidim! Iz tega pride, da se grešnih priložnost ne varjem, da ne molim, da božje besede ne poslušam, da svetih zakramentov ne prejemam, da se poboljšati ne mislim, da se mi, poboljšati se, še treba ne zdi! Mislim, da hodim po poti, ki pelje v nebesa, in dirjam po širokej česti, ktera v pogubljenje derži. Oh revna, borna stvar sem! Oče nebeški, bodi mi milostljiv ubogemu grešniku! — Prestaknimo vse kotiche svojega serca, spoznajmo se, ponižajmo se in gotovo zdihovali bodemo po Odrešeniku, ki bi nas rešil te strašne zmote in hude nesreče, ki bi nam pomagal. Gotovo zdihovali bodemo, kakor nekđaj učenci Jezusovi: „Gospod! pomagaj, otmi nas, da ne poginemo!“ Mat. 8. Ako sami sebe prav spoznamo in ponižujemo, bodemo zdihovali iz celega serca po odrešeniku, in poviševali Jezusa Kristusa, kakor ga je poviševal sv. Janez. Poslušajmo:

2. Kako sv. Janez Jezusa povišuje.

Ti, ki so bili poslani, so bili zmed Farizejev, toraj zmed tistih, ki so Jezusa tako prederzno, tako zvijačno in tako grozovitno preganjali. Zatoraj tudi sv. Janeza nadlegujejo in oprasujejo: „Zakaj tedaj kerščuješ, ako nisi ti ne Kristus, ne Elija, ne prerok? Terde so bile te besede, vendar sv. Janez pohlevno odgovori in povišuje Jezusa Kristusa: „Jaz, je djal, kerščujem v vodi, v sredi med vami pa stoji, ki ga vi ne poznate. On

je, kateri je večji od mene, kteremu jaz nisem vreden od čevljev jermenov odvezati.“ Res je, da kerščujem, pa voda le omiva truplo zunaj, in moj kerst nima nobene moči in oblasti grehov zbrisati, moj kerst le opominja solze resnične pokore; pravo pokoro imate delati in serčno zdihovati po tistem, ki zamore grehe odvzeti in naše serce vseh madežev omiti. Ta pa, kateri vam grehe odjemlje, bode za menoj prišel; on bode kerščeval v ognji in v svetem duhu. Njegov kerst ne bode samo le neko znamenje, temuč njegov kerst bode imel čudovitno moč in oblast; sožgal bode kakor ogenj vse grehe, ki naše serca težijo, podelil nam bode svetega duha, kateri nas dela pravične in Bogu dopadljive. Kar je sv. Janez o drugej priložnosti rekel: „Lejte jagne božje, katero svetá grehe odjemlje“, Jan. 1, 29., ravno to pravi tudi sedaj: Jezus bode nas grehov odrešil, Jezus nam grehe odjemlje! Kdo pa nani grehe odjemlje, kakor le usmiljeni Bog sam. Spoznajte sedaj, priserčni poslušavci! kako Janez Jezusa povišuje: On uči, da je Jezus pravi, živi Bog. Ravno to pomenujejo njegove besede: „On, kateri ima za menoj priti, je bil že pred menoj; on je tista beseda, ktera je od začetka bila pri Bogu, in Bog je bila beseda. Zategadelj pa tudi nisem vreden, jermenov od njegovih čevljev odvezati.“ Nisem vreden, mu streči kakor hlapec; zakaj on je večni, jaz od žene rojen, — on je vsegamogočen, jaz slabotna stvarica njegova, on nar svetejši, jaz ubog grešnik, potreben njegove gnade in milosti! Oh lepe in slavne so besede, kterih sv. Janez od Jezusa spregovarja, on povišuje Jezusa kot svojega Boga in Odrešenika! Pomislimo, ljubi moji! kdo je tisti, ki hoče te svete dni k nam priti, in prebivati v našem sercu! Večni, vsegamogočni, nar svetejši — Bog sam je prišel, naš dolg poplačat in nas grehov očistit, nam pridobit gnade in zaupanja večnega življenja. Nebesa se odpró, in božji Sin se spušča na zemljo, nas odrešit in izveličat. O revni človek! ali zamoreš to veliko misel le mislite in ponižno na svoje grešno serce ne vdarjati in ves ginjen zdihovati: Gospod nismo vredni, da k nam prideš! Sv. Janez je bil posvečen že v materinem telesu, in vendar se je nevrednega spoznal, odrešenika napovedovati in oznanovati. Oh kako bi mi — mi ubogi grešniki — vredni bili, da nas Bog sam spet obišče! Pa vendar — oh neskončna milost božja! le še nekaj dni, in večni Bog spet pride, pride v podobi belega kruha in hoče prebivati ne več v jaslicah v Betlehemu, temuč prebivati hoče v našem sercu, nam vdihovati svojega svetega duha, da bi mi kristjani, ki Kristusa v sercu nosimo, tudi po keršansko živeli in enkrat večno izveličali se. — Pa vidim kristjanov, ki se svetih božičnih praznikov ne veselijo, ki so

merzli kakor led in terdi kakor kamen. Od kod neki to? Sveto evāngelje nam tudi to pove: „Kteri ima priti, v sredi med vami stoji, pa vi ga ne poznate!“ Ja, ljubi moji! veliko jih je, ki Jezusa ne poznajo, ga ne povišujejo in molijo kot Sina in odrešenika celega sveta, zakaj in kako bi se mogli veseliti njegovega rojstva? To so tisti, ki sami sebe premalo poznajo in preveč povišujejo, Jezusa pa po svojih prevzetnih mislih ne potrebujejo. Kaj jim je mar za sv. kat. cerkev, za njene nauke in zapovedi; človek ima sam pamet, da razumi in misli, ima sam oči, da vidi, zakaj da bi se dal voditi? Čemu je cerkev in njeni duhovni, da bi oznanovali božjo voljo. Ljubi prijatelj moj! ali ne veš, da je usmiljeni Bog svojo voljo nam oznanoval po svojem edinorojenem Sinu Jezusu Kristusu? Jasno kot solnce je Jezus vse to sprical in tudi učil: „Kdor ne veruje, je obsojen“, — „kdor cerkve ne posluša, bodi ti kakor nevernik in očiten grešnik“, — „nobeden ne pride k Očetu, kakor po meni.“ — Kaj jim je mar za svete zakramente, grehi niso nič kaj tako imenitnega, so le malenkosti, le človeške slabosti, da se človek le nekaj zgreva, je Bog že usmiljen, da mu koj hitro odpusti. Ljubi prijatelj moj! Ali je to res le kaka malenkost in slabost, začesardelj je Bog vesolni svet potopil, in mesta pokončal, svojega edinorojenega Sina v smert na križu dal in tam v večnosti peklenski ogenj pripravil? Kako misliš odpuščanje grehov zadobiti, ako se le samo zgrevaš in kaj drugega dobrega storiš? Jezus Kristus, sam Bog, ti je odločil pot, po katerem zamoreš odpuščanje grehov zadobiti: „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni“, je rekel svojim učencem. — Kaj jim je mar za Jezusa, ki je bil ubog in zaničevan na svetu, ni imel, kam bi svojo glavo položil; oni hočejo le na tem svetu imeti, sloveti in uživljati in potem še le tudi po smerti v nebesa priti. Ljubi prijatelj moj! ali ne veš, kaka se je godila bogatini v evāngelju, ki je na svetu vsega dosti imela? ali ne veš, da je sterna pot in da ozke so vrata, ki peljejo v nebesa? ali ne veš, da svet preide in vse njegovo veselje, in da le tisti vekomaj ostane, kdor dopolnjuje voljo božjo? — Glejte, ljubi moji? ti in take sorte ljudje se svetega dneva ne veselijo, tem ni mar za Jezusa; ne poznajo ga, toraj ga tudi ne povišujejo in pričakujejo. Oh gorje nam, ako se ne veselimo, da Jezus spet k nam pride, ne poznamo ga, pa tudi večnega življenja nimamo, zakaj: „To je večno življenje, da tebe poznajo samega pravega Boga, in kterega si poslal, Jezusa Kristusa“, Jan. 17, 3.

Sklep.

Sv. Katarini Sienskej je Bog nekđaj rekel: „Izveličana boš le tedaj, kader spoznaš, kdo sem jaz, in kdo si ti.“ Izveličani bomo toraj tudi mi, zakaj sv. Janez nas je danes učil poznati, kdo da smo mi, in kdo da je naš Bog in Odrešenik Jezus Kristus. Sv. Janez je sam sebe ponižal, in nas učil tudi poniževati se, kajti prah in pepel smo, polni slabost in grehov. Sv. Janez je Jezusa poviševal in nas učil, poviševati in moliti ga; kajti naš učenik, naš odrešenik in naš izveličar je Jezus Kristus. Zatoraj pridi, o Jezus usmiljeni! težko in željno te pričakujemo! Prave reve in veliki grešniki smo; pridi toraj, da nam pomagaš in nas očistiš! Daj nam zgrevanega in ponižnega duha, da te vredno sprejememo; zakaj ti si naš Bog in Gospod! Amen.

Pridiga za šterto adventno nedeljo.

(Govoril L. F.)

(Janez nas uči pripravljati pot Gospodov.)

„Pripravite pot Gospodov, ravne storite njegove steze; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladke pota.“ Luk. 3, 5.

Uvod.

Proti jutru že svita in se zori — nebo se že bleđi, kmalo se bode svitlo solnce izza gore prikazalo. Janez! ti si ta juterna zvezda, tvoja svitla luč nam Jezusa naznanja, Jezusa, ki je naj svitlješe solnce; Jezus sam te imenuje „gorečo in svitlo svetilnico.“ Še enkrat se tvoj resni klic po puščavi razlega: „Pripravite pot Gospodov, ravne storite njegove steze; vsaka dolina naj se napolni, in vsaka gora in vsak grič naj se poniža; in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega, gladke pota.“ Rahlo se pa že po nebesih giblje, kakor od daleč slišiš angelce se pripravljati k veselej pesmi, že jo poskušajo in skoraj bodo lepo zapeli: „Slava Bogu na višavah, in mir na zemlji ljudem, ki so dobrega serca.“ Janez, ostri Janez je svoj klic spremenil, še enkrat oznanuje, pa oznanuje oznanilo veselo: „Vse človeštvo bo vidilo izveličanje božje.“ V puščavi je klical Janez: „Pripravite pot Gospodov“, pa v golem pesku puščave se je njegova beseda le slabo prijela in malo dobrega sadu obrodila, Gospod je prišel, in le malo malo je našel pripravljenih potov. Janez kliče sedaj „Pripravite pot Gospodov“; ali bode mar njegov glas tudi pri nas le glas vpijočega v puščavi, ali se ne bode poprijel naših serc in nas spodbodil pripravljati Gospodov pot? — Žalostni so dobri otroci, ko se ljubi oče podajo kam na daljni pot, jih pa same domá zapustijo.

Velikokrat poprašujejo svojo mater: Kedaj bojo oče spet domù prišli? Zlo težko čakajo tistega dneva, tiste ure, ko bojo svojega očeta spet zagledali in spet objemali. Kedar pa mati rečejo: Jutri — danes oče pridejo, — je hitro vse po koncu, vse se serčno veseli, zraven pa tudi skerbno pripravlja, ljubega očeta lepo in spodobno sprejeti. Tudi nam oznanuje naša skerbna mati, sveta katoljska cerkev: „Ljubi otroci moji! še štiri dni in pride Jezus Kristus, odrešenik in izveličar vaš; veselite se, pripravljajte mu lepo pot; več je on vam, kakor oče, dal vam je večno življenje, vas je ljubil do smerti, do smerti na križu. Glejte, pravi sveta cerkev, glejte svetega Janeza, poslušajte ga, on vas uči Gospodu pripravljati ravno in lepo pot!“ Po volji svete kat. cerkve hočem vas danes peljati v puščavo, da se od sv. Janeza učimo pripravljati Gospodov pot. Puščava, ljubi moji, je sitna in žalostna, zemlja ne rodi, pesek od solnca žari, hladna sapica ne pihlja, ni senčnega drevesa — vse je tiho in mrtvo, le sv. Janez močno kliče:

„Pripravljajte pot Gospodov; ravne storite njegove steze!“

Od tega hočem vam danes govoriti; pripravite se!

Razlaganje.

Janez, kdo si ti, da klicati moreš: „Pripravljajte pot Gospodov“; kdo si, da vemo te poslušati in ubogati? Slišite, kaj odgovarja: „Nisem od sebe prišel v puščavo, nikar sam iz sebe ne govorim in kličem, — prišel sem in kličem v imenu tistega, ki me je poklical in poslal, v imenu tistega, ki je mojemu očetu Cahariju naznanil: „On (tvoj sin Janez) bo pred Gospodom hodil z duhom in močjo Elijevo“, Luk. 1. Kar on nam kliče, le glejte ga! že sam tudi dela. On moli, se posti in od divje sterdi pa kobilic se živi, tako dobro dela in jame svojega serca polni. Suknjo nosi iz kameljske žime, usnjat pas okoli ledja, tako se borno oblači in gore v svojem sercu znižuje. Premišljuje božje skrivnosti, uči in pridiga zvesto in iskreno, ogiba se vsake krivice, varuje se vsake jeze in vsega sovražtva in tako dela vse pota ravne in gladke. O sveti Janez! pri tebi je našel Gospod ves in ves pripravljen pot, raven in gladek; ali pri nas — pri nas pa ne bo ga našel! Štiri adventne nedele si klical: „Pripravljajte pot Gospodov“ — naj bi pa klical leto in dan, pot bi vendar ne bil pripravljen! Našel bi še jam in globočin; zastonj si toraj klical:

1. „Vsaka dolina naj se napolni.“

Dolina ali jama tam nastane, kjer zemlje manjka: ravno tako tudi v našem sercu nastane kaka dolina ali jama, kedar kaj manjka, kar noter sliši, kedar kaj opustimo, česar smo dolžni storiti; zakaj ni le samo greh, kaj storiti, kar je Bog prepovedal — temuč tudi to je greh,

kaj opustiti ali zanemarati, kar je Bog storiti zapovedal. Premislite! ni le samo tisto drevo malopridno, katero le ternje ali lesnice nosi, ampak tudi tisto, na katerem ničesar ne raste: „Vsako drevo, ki dobrega sadu ne rodi, pravi Kristus, bo izsekano, in v ogenj verženo“, Mat. 20, 6. Tako se tudi s človekom godi! Ni le samo tisti malopriden človek, kateri krade in goljfuje, temuč tudi tisti greši, ki od svojega blaga ubogajme ne daje; — ni samo le tisti malopriden, ki druge v greh napeljuje, temuč tudi te greši, ki svojega bližnjega greha ne svari in po svojej moči njemu grešiti ne brani; — ni le samo tisti malopriden, ki svojega bližnjega obrekuje in njemu dobro ime jemlje, temuč tudi tisti greši, ki molči in ne brani, ko hudi jeziki čast in poštenje svojega bližnjega tergajo. O ljubi moji! teh grehov je veliko, ja narveč po svetu! Le pregledajmo vsak svoje serce, o kakšne doline, kakšne jame mi vidimo! —

Keršanski starši! v vaših sercih so globoke jame; v vaših sercih še veliko manjka, kar noter sliši! Kaj pomaga, da svoje otroke delati, žebrati in v cerkev hoditi učite — zraven jih pa hudobnih tovaršev ne varujete; ložej je pa nov sneg v gorečej peči ohraniti, kakor nedolžno serce v slabih tovaršijah! Kaj pomagajo vaše besede, vaše prošnje, ja da kervave solze točite, zraven pa ne gledate, po katerih potih vaši sini hodijo, in kako se vašim hčeram po noči godi. Ravno to, ljubi starši! da vi za svojimi ne gledate, jih ne svarite in ne kaznujete, in tako svojo veliko in sveto dolžnost zanemarjate, ravno to je tista globoka jama, ktera mora v vašem sercu napolnjena biti! — Vi gospodarji in gospodinje! kar sem od starišev govoril, to tudi vas tika; tudi na vaših ramah slonijo težke dolžnosti; svarite svoje pred grehom; gledajte za njimi, in skerbite za nje — posebno za njih neumerljivo dušo: „Kdor za svoje ne skerbi, je vero zatajil, in je hujsi, kakor nevernik“, I. Tim. 5, 8. Popravite jame v svojih sercih: skoraj bote več dobrih hlapcev in pridnih dekel imeli! —

Še nektere vidim, da imajo tudi velike doline in jame v svojem sercu; to so tisti, katerim Jezus sodni dan poreče Mat. 25, 41.: „Poberite se od mene v večni ogenj. Zakaj jaz sem bil lačen pa vi mi niste jesti dali; jaz sem bil žejen — pa vi mi niste dali piti; jaz sem bil nag — pa vi me niste oblekli; jaz sem bil žalosten — pa vi me niste tolažili.“ Leto h kraju gre, dolgo je in ima veliko ur, preratajmo sedaj, koliko smo jih na dobro obernili, koliko jih pa zgubili? Koliko smo jih ukončali v grehu in hudobiji? Koliko, moj prijatelj! si svetih maš zamudil in po nemarnem doma posedal, koliko božjih naukov je pri tebi padlo v globočino, kjer so se zadušili, koliko svetih praznikov si po kerčmah posedal, koliko zlatih ur v grešnej tovaršiji zapravil? Prerajajmo, ljubi poslušavci

in zastermeli bomo globoke černe jame. Oh koliko jam in dolin imamo zasuvati, da Gospod k nam priti more.

Pojdimo k sv. Janezu in učimo se jame napolnovati: on svoje dolžnosti zvesto spolnuje, in obilno dobrega dela! Pa poslušajte, kar sv. Janez še dalej pravi:

2. Vsaka gora in vsak grič naj se poniža!

Janez je bil ponižen in je gore znižal z motiko ponižnosti. Narveča gora v človeškem sercu je napuh ali prevzetnost. Težko je potovati čez goro, le počasi boš hodil in silno se vpešal; prej boš narstermejšo goro prekoračil, kakor napuh in prevzetnost premagal. In ta napuh je vsakemu dobremu delu, vsaki dobrej misli na poti. Te sterme gore vsak, tudi pobožni en hribeček v svojem sercu nosi. Keršanska vera nam zapoveduje, sovražnikom iz serca odpustiti. Idi keršanski poslušavec! ti imaš sovražnike, do katerih že davno hudo serd v sercu nosiš; kedar k domu prideš, prizadevaj si z njimi spraviti se. Glej, kedar boš k domu prišel, in se te besede spomnil, se bo vzdigovala gora napuha — jel boš premišljevat, kaj, jaz nisem sovražnikov žalil, oni so me žalili! jaz ne morem se jim bližati, oni bi mogli terdovratni ostati in me osramotiti; če oni pridejo in me zamere prosijo, jim prav iz serca rad odpustim, ali jaz tega prvi ne storim! Poslušaj! morebiti še sam ne veš, kdo je to v tvojem sercu govoril, in strašno goro med te in tvoje sovražnike zavalil. Napuh, prevzetnost je stermej in skalnatej gori ime. Si morebiti učen, veliko veš, in tudi keršansko ime še nosiš; keršanska cerkev ti pa zapoveda, vsako nedeljo v cerkev hoditi, pridigo poslušati, ob postnih dneh se postiti, o velikejnoči se spovedati. Premisli, kdo ti je na poti, da tega ne delaš? ni morebiti spet ravno ta gora napuha tega kriva? Žalosten si in otožen, huda žalost te vjeda; ako bi le komu žalost potožiti mogel, bi ti blo pomagano; napuh ti ne pripušča prijatelja poiskati, in mu serčne rane razodeti.

O napuh! kakšne strašne strašne skale ti keršanskej veri in čednosti na pot vališ; in kako neumen in gerd je ta greh! Ti si zdrav in močen — tvoja koža je malo bolj bela, tvoje lice je malo lepše. Ali je mar modro, s tem se napihovati in štirati. Kdo ti daje življenje, močno in zdravo truplo? — ali se moreš braniti, ako ti vsegamegočna roka bolezen pošlje? — le ene nedelje, le ene dni te kaka bolezen na postelji derži, in vsa moč, vsa lepota mine, kakor dim, — ja življenje je morebiti pri kraju! — Ti si bogat, imaš več blaga, kakor drugi — ali je modro, druge zaničevati, in nad druge se poviševati? — Eno minuto ti more Bog vse vzeti, kar imaš — in ti ne pusti nič drugega, kakor beraško palico. — Ti si malo več učen, malo bolj moder, kakor drugi; — ali je prav, da nobenega nočeš poslušati in

ubogati? Bog ti zna dobro pamet vzeti, in za vse žive dni si smešan sirotej! — Ti ne storiš takih velikih grehov, kakor drugi — ti si tako srečen, da moreš več dobrih del doprinašati — ali je pa prav, da druge zaničuješ, jih za grešnike imaš, in jih v pekel spravljaš? Pomisli, da še tudi ti nisi angelc v nebesih; pomisli: „Kdor se povišuje, bo ponižan“; — in: „Prevzetnim se Bog zoperstavlja.“ Jak. 4, 6.

Pomislimo ljubi moji, kar sv. Pavl pravi: „Kaj imamo, da bi ne bili od Boga prejeli? Ako smo pa prejeli, kaj se hvalimo in povišujemo, kakor da bi ne bili prejeli?“ I. Kor 4, 7. Pogledjmo sv. Janeza, kako ponižno od sebe govoril! Pa sv. Janez še ni tiho, še kliče:

3. Kar je krivega, bodi ravnol

Oh preljubi Jezus! koliko ovinkov, koliko krivic si našel in še najdeš, kedar hočeš priti v naše serce! Glej človeka, gerda sebičnost ali samopašnost ga sem ter tje vlačil in goni; ne ve, ali bi se deržal revnega Jezusa ali krivičnega mamona: kjer je veči dobiček, tje hiti; naj se duša zastavi, vera zataji in dobra vest mori, kaj, da se le nekaj vjame, kaj vse drugo samopašnega skerbi in mara. — Glej človeka, drugače misli, drugače govori, beseda je keršanska, djanje pa hudobno. Tam kleči človek v cerkvi, žebra en oče naš za drugim — en roženkranec za drugim — pa njegove misli niso pri Bogu, temuč doma pri drugih rečeh: o ta dela krivico — je hinavec — in Bogu nikoli ne dopade; zakaj: „Kdor Boga moli, naj ga moli v duhu in resnici!“ — Tam se eden svojemu sosedu na videz prav prijazen in ljubezniv kaže — ali za herbtom koplje jamo, v katero ga želi potisniti, že brusi meč, s katerim ga hoče prebosti — o ta dela krivico, kakor Judež, ki je svojega mojstra kušnil in tako ga njegovim sovražnikom izdal! — Tamle kdo hoče blago svojega bližnega na se spraviti — on ne gleda ali po pravici ali po krivici; o ljubi moj! kej takega nikoli ne delaj, zravnaj, ali si takega kej storil — pomisli v večnosti te bo vsak krivični krajcar, vsaka ped prazne zemlje, vsako poleno, katero ni tvoje, vse krivično te bo hudo peklo! —

Pa še ena krivica se bližnemu dela, ktera le malokdaj porajtajo. Krivica je, komu časno blago, dobro ime in čast vzeti, ali po krivici v škodo pripraviti ga; ali pa to ne bo krivica, kedar kdo svojega bližnega ob večno srečo, ob večno izveličanje pripravi? to je tista krivica, ktera iz zemlje v nebesa vpije. Gorje vsakemu, kateri nedolžno dušo v greh zapelje; gorje vsakemu, ki po svojem gerdem in grešnem življenju brunne duše pohujšuje: „Bolje bi takemu bilo, pravi Kristus, da bi se mu mlinski kamen na gerlo obesil, in v globočino morja potopil“; ja boljše bi blo, da bi nikolj rojen ne bil! — Zravnajmo v teh dneh svete pokore in izveličanja vse krivo, popravimo

vsako krivico, katero smo svojemu bližnemu na životu ali na duši storili! — Tako bode ravno, kar je krivega. Pa sv. Janez še enkrat vzdigne svoj glas, da se daleč okoli razlega:

4. Kar je ostrega, bodi gladek pot!

Jeza in sovražtvo, serd in prepir je tisto ostro ternje, katero brani Jezusu v naše serce priti. Le ljubezen je Jezusa iz nebes na našo zemljo peljala — le iz ljubezni je grozovitno terpel, ja svoje življenje dal. Tako pa on tudi nikoli ne gre v serce, katero je prazno ljubezni in mirnosti — pa polno jeze in sovražtva. — Zategadelj — mož in žena, zvezana sta noter do smerti, lepo se imejta, deržita obljubo, katero sta pred sv. oltarjem storila; pozabita, kar je bilo dosedaj med vama; pomislita, da smo vsi slabi, da ima vsak svoje slabosti; tako bode Jezus s svojim žegnomo k vama prišel, bota imela več sreče, vaše življenje bo veselo, vaša smert bo lahka in srečna! — Bratje in sestre, ki se velikobart med sebo grizete in pikate, poglejte, kako se ljubijo ptičice, ki so eno mater, eno gnezdo imele; ljubite se tudi vi med seboj, kakor se tistim spodobi, ki so ena kerv, ki imajo enega očeta, eno mater! — Sosedu in prijatli, ako ste se med seboj skregali, ali ste eden drugega razžalili, in namestu v lepem miru in zastopnosti le v prepiru in v jezi med seboj živite: v teh sv. dneh roko si podajte, vse bodi pozabljeno, vse bodi odpuščeno; v ljubezni bote več veselja med seboj — več žegna, več sreče od Boga imeli! — O usmiljeni Jezus! užgi v našem sercu ogenj prave ljubezni, proč jeza, proč terde besede, proč prepir in sovražtvo! Tako bode gladek pot, kar je ostrega.

Sklep.

Nemški cesar Friderik je bil na lovu od nekega gospoda povabljen, da naj pri njemu južina. Cesar je prišel, pa je našel izbo nečedno in mizo neomito. Malo sterma gleda in reče svojemu lovcu: „Lej! to je hlev za tvoje pse!“ Sedaj se oberne k gospodu, ki ga je povabil in mu tole očita: „Ako si hotel cesarja povabiti, bi bilo treba — mu pripraviti, ako ne bogato saj čedno izbo.“ Se zasuče, gre skoz duri rekoč: „Rajše južinam pod milim nebom, kakor na nečednem kraju!“ Veste, ljubi poslušavci! kdo hoče te dni priti v vaše serca? Jezus sam kralj vseh kraljev. Ah pripravimo srečno izbico svojega serca: Jezus hoče priti in v našem sercu prebivati. Priserčni kristjani! pristopimo k Janezu, poslušajmo, kajti on naš uču pripravljati pot Gospodov. Večni Bog obvari, da bi sv. Janez tudi letos spet zastonj klical! Morebiti smo zadnjokrat slišali njegove besede. Nujte! bratje in sestre, Jezus se približuje! Pripravite mu pot; spolnajte svoje dolžnosti, delajte dobrega, kolikor morete, da se napolni vsaka dolina; bodite ponižni in krotki, da se

ponižajo vse gore napuha in prevzetnosti; poravnajte vso krivico, popravite jo, kolikor morete, da bode ravno, kar je krivega; pozabite vso jezo, odпустite si iz celega serca, bodite priljudni in prijazni, da bode gladko, kar je ostrega. Tako delajte in poslušajte sedaj, kar vam sv. Janez obljublja: „Vse človeštvo bo vidilo izveličanje božje.“ Amen.

Pridiga za sveti božični praznik.

(Govoril J. T. v št. J.)

(Čast Bogu — mir ljudem.)

„Čast bodi Bogu v višavah in mir na zemlji ljudem, ki so svete volje.“ Luk. 2, 14.

Uvod.

Zali patirček David je svoje dni pasel okoli Betlehema ovčice svojega očeta. Krotek in ponižen, nedolžen in pobožen je bil, zatoraj tudi ljubej svojega očeta pa tudi Očeta nebeškega. Več kot devet sto let je minulo, kar se je to bilo godilo: glej! ravno okoli tega Betlehema pasejo drugi pastirji svoje črede. Črna noč že pokriva celo dolino; v Betlehemu je vse živo ljudi, vse je natlačeno, pa vendar vse je tiho in mirno, le ti pastirji na polji so še po koncu in čuvajo svojo ljubo živino. Že je o polnoči, kar zagledajo čudno svetlobo in angel božji — lep po nebeško — pred njimi stoji. Čuden strah jih prešine, tresejo se po celem životu. Angel božji jim pa spregovori — milo in sladko po nebeško spregovori: „Ne bojte se; zakaj glejte! oznanujem vam veliko veselje, ktero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Izveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem. Le podajte se v Betlehem, in to vam bodi znamenje: Našli bote dete v plenice povito in v jasliah ležati.“ Tako je rekel angel božji; se ve da so priprosti in boječi pastirji bili vsi leseni in zbežni. Pa, oh čuda božja! komaj je bil angel to izgovoril: „Jih je bilo pri angelu množica nebeške vojske, kateri so Boga hvallili in rekli: Slava Bogu na višini in mir na zemlji ljudem svete volje.“ Poslušali so pastirji na vse ušesa prelepe pesmi angel-skih korov, kar si serca dobijo in rečejo med seboj: „Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, ktera se je zgodila, in ktero nam je Bog na znanje dal!“ Pri tej priči se podajo na pot do Betlehema, in so našli Marijo in Jožefa, in dete v jasliah položeno.“

Kako milo so nicoj o polnoči zvonovi peli; ali vam ni bilo pri sercu, kakor da bi zvonovi iz unega sveta nam klicali: Kristjani! ne bojte se; oznanujemo vam veliko veselje, le pojdite do Betlehema, in glejte, kaj se godi. Kako lepo se danes po cerkvi vesele pesmi razle-

gajo; ali ni vam pri sercu, kakor da bi slišali angele božje peti okoli Betlehema: „Slava Bogu na višavi, in mir na zemlji ljudem svete volje.“ Zakaj da ste se danes vsi tako prazno oblekli, zakaj ste veseli vsi mladi in stari — bogati in ubogi? Alite! zdi se vam, kakor da bi vam angeli iz nebes klicali: „Oznanujemo vam veliko veselje!“

Poslušajte, kako milo angelci pojó, njih nebeška pesem se razlega daleč in široko okoli; že je minulo 1856 let, kar so jo angelci prvokrat iz nebes na revno zemljo prinesli in jo veselo zapeli; in glejte! to pesem še mi slišimo, še mi jo znamo: „Čast bodi Bogu na višavah, in mir ljudem svete volje. Tudi vi ljubi moji! ste to angelsko pesem že večkrat slišali, ste jo slišali tudi danes: ali pa tudi zastopite, kar nje besede pomenjajo? Vem, da vas bode veselilo, kaj slišati od nebeške pesmi. Ta pesem nam kaže, zakaj se je božji Sin v Betlehemu rodil? Jezus Kristus se je rodil:

1. da bi Bog dobil svojo zgubljeno čast, in
  2. da bi človek dobil svoj zgubljeni mir.
- Keršanski Slovenci! radi prepevljate; poslušajte, da vam povem, kar angelska pesem pomenja. Pripravite se! —

Razlaganje.

Nicojšno sveto noč so angelci božji peli:

1. „Čast bodi Bogu na višavah!“

Bog je bil brez časti — kaj to pomenja? Ali je to mogoče? Ali zamore Bog biti brez časti? Nebo in zemlja oznanujeta, kako visok in kolike časti da je Bog vreden, in dan oznanuje to vsakej noči, noč spet vsakemu dnevnu; Bog je naj popolnejše bitje, — vse, kar je stvarjeno, nebo in zemlja, angelci in človek vse ima božjo čast oznanovati. Ali človek je sčasoma zgubil svojega Boga, svojega stvarnika, in mesto svojega Boga in stvarnika stvarjene reči častil. Bog je bil brez časti pri človeku: on njega ni spoznal, njemu ni služil! Posvetna modrost in kriva vera je človeka oslepila in zapeljala, da je mesto Boga podobe preminljivega človeka, ptice in druge živali, solnce, mesec in zvezde častil in tako stvari molil za svojega Boga. — Bog je bil brez časti pri ljudeh; oni niso spoznali, kako da je Bog moder in mogočen, svet in pravičen, kako da je dobrotljiv in usmiljen. Judi so bili res pravega Boga spoznali, ali vendar dolžne in spodobne časti niso mu skazovali, oni so ga samo z ustmi častili, kakor sam po preroku toži: To ljudstvo časti me z ustmi, njih serce pa je daleč od mene“, Mat. 15, 8. oni nja niso ljubili, njemu niso bili pokorni. In kako bi bil človek, v grehih rojeni človek mogel svojega Boga — nar svetejšega Boga prav častiti in moliti? —

Da bi Bog zasluženó čast dobil, se je rodil tá otrok; glejte borne lesene jasli; mlado dete — po nebeško lepo — v njih leži, v plenice je povito, in se nam ljubo in sladko naproti smehlja; pogledjte, ravno ta otrok je Bogu zadobil zgubljeno čast. Že pri njegovem rojstvu se godijo čudne reči, pri njegovem kerstu se nebesa odpró, kot fantiček 12 let star prašuje in odgovarja tako modro, da se vsi čudijo nad njegovo modróstjo; potem trideset let star začel je učiti in óznanovati pravega Boga, učiti kako bi ga imeli v duhu in resnici moliti, in kako spolnovati njegovo sveto voljo; daroval je celo svoje življenje v božjo čast, svojo voljo je podložno storil volji nebeskega Očeta, njegova nar. veča skerb je bila posvečevati ime svojega Očeta. On, pot, resnica in življenje, nas je spet k Bogu peljal, nas učil božjo resnico, dal nam je novo življenje, življenje milosti in gnade božje, za tegadelj tudi sv. Pavl pravi: „Milost božja našega Izveličarja se je vsem ljudem prikazala in nas učila, da se odpovemo hudobiji in posvetnim željam in trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu“, Tit. 2, 11. Jezus nas je učil prav Bogu služiti, ali si pa ti izmed njegovih zvestih služavnikov, ki ga prav častijo? Slišal si óznanovati, da se je rodil tvoj odrešenik in izveličar, slišal si lepo angelsko pesem peti, ali jo pa tudi ti prav poješ; ali si hvaležen Bogu, da je dal ti svojega edinorojenega Sina, ali skazuješ pravo čast svojemu Bogu? —

Lahko bi pokazal, da je veliko kristjanov, katerim je malo mar za božjo čast; nečistniki in prevzetneži — pijanci in igravci, vi kristjani neusmiljenih in terdih serc, vi za cerkev in božje reči mierzli kristjani, povejte mi, koga in kaj vi častite, kje je čast, ktero vi Bogu skazujete; ali morete danes prav iz celega in veselęga serca zapeti: „Čast Bogu na višavah.“ Lahko bi vam pokazal, da je večni Bog pri vas brez vse časti, da vi častite vse druge reči; — pa danes ta sveti dan rajše molčim in nočem svetega veselja danes motiti in greniti; le to samo pristavim, kar sv. apostel Pavl pravi: „Imejte in častite Boga v svojih sercih, ne podajte svojih udov grehu, kakor orožje krivice, ampak podajte se Bogu; — jaz vas prosim bratje za božjega usmiljenja delj, da svoje telesa kakor sveti, Bogu dopadljivi darujete, — tako da vi skusite, kar je božja volja, kar je prav in popolnoma.“ Samo tedaj, če se bojo besede aposteljnove dopolnile, bo Jezus prišel tudi v vaše serca, bode óndi prebival in potem bote tudi lahko peli, kakor sv. angelci danes: „Čast bodi Bogu na višavah“, samo tedaj Bogu pravo čast skazovali. Angelci so pa še dalej peli:

2. „Mir na zemlji ljudem, ki so svete volje.“
Bog ni imel časti, človek tudi ne miru in pokoja. On ni živel v miru in ljubezni s svojim Bogom. Vrojeni greh in svoje lastne grehe

je človek nosil na sebi; jeza božja je ga tlačila, vrata v nebesa so bile zaperte, božja sodba je njemu protila. Tako žalostno je živel človek, ni dopadel svojemu Bogu, ni imel miru in ljubezni svojega nebeskega Očeta; sveti Pavl pravi: „Oni so doprinašali, kar se ni spodobilo, bili so polni krivic, hudobij, nečistosti, nevošljivosti, polni podpihovanja, obrekovanja, prevzetni, nepokorni svojim staršem, nezvesti, neusmiljeni. Tako so bili neverniki pred rojstvom Jezusa Kristusa. Poželenje in greh njim je ukradel mir in pokoj z Bogom. Vsak je moral zdihovati: Jaz vem, da po mojih udih, v mojem mesu ni kej dobrega; sem res dobre volje ali doprinesiti vendar dobrega ne morem. Tako človek tudi ni bil pokojen in miren sam seboj; nja vest ga je vselej tožila, on je mir in pokoj iskal tam, kjer ga ni bilo, in tako ga tudi najti ni mogel. — Človek ni živel v miru in pokoju s svojim bližnim, nja roke so se stegovala po krivičnem blagu, svojega zravenčloveka za bližnega spoznati ni hotel, bilo je po zemlji veliko jeze in sovražtva, grizli in pikali so se, da je bilo le žalostno. Mir in pokoj je prinesel ta otrok, on kralj mirú, ki se je danes v Betlehemu rodil; zatoraj so angelci oznanovali: Mir ljudem na zemlji svete volje. On je prišel nas vse z Bogom spraviti, njegovo milost nam zadobit, kakor sam pravi: Sin človekov je prišel iskat in izveličat, kar je bilo zgubljenega. Luk. 19, 10. Po njem smo se z Bogom sprijaznili: „Bog je poslal besedo otrokom Izraelskim in njim je oznanil mir Jezusa Kristusa.“ On nam je to prinesel, česar nam drug dati ni mogel, on je pa tudi želel, da bi se mir še po njegovej smerti na svetu obdržal. Predenj se je podal v nebesa k svojemu Očetu, so bile njegove besede: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svet daja, vam jaz dam. Vaše serce naj se ne prestraši, in naj se ne boji!“ Jan. 14, 26.

Kaka ti je pri sercu, kedar grešiš? Oh težko ti je, da bi ti serce počilo: vest te grize, strah te napada, mir je proč: „Grešniki nimajo miru in pokoja.“ Ali se ne moreš svojega greha znebiti več in si pridobiti sladkega miru in pokoja? Glej to dete v jaslicah ti ga nosi; „Jagnje božje je, ktero grehe sveta odjemlje.“ V njegovej rešnej kervi se zgrevana vest omije svojih grehov in serce je spet mirno in pokojno. Hude nevihte in strašne burje prihrumijo nad te, o človek! Serce je vse pobito in nemirno. Kdo te more potolažiti in pomiriti? O ves svet ti mirú in pokoja ne more dati. To mlado dete ga tudi tebi nosi! Ono milo govori: Oče nebeski te ljubi, te skuša, bodi stanoviten in tvoje plačilo je večno v nebesih! —

Glej moj kristjan! to ljubo dete te tolaži v vseh težavah in ti hrani sladki mir tvojega serca! — To dete nam pa tudi nosi miru in pokoja z našimi bližnjimi. Ko bi se deržali njegovih sv. nauk in izgledov, kako mirno bi živeli! Izveličani so mirni, pravi Gospod, spominjaj se teh besed in ne podiraj ljubega miru pri hiši zavolj kake prazne žal besede, ne dajaj slovo lepej zastopnosti v sosesčini za kake male škode delj, rajši kej preterpi, da le v miru živiš. Mir in pokoj pri hiši je zlata reč in prava zastopnost med sosedi je več vredna, kakor nar lepše polja. Kaj je prijetnejše, kakor to, da se oče in sin, mati in hči, hlapci in gospodar, dekla in gospodinja lepo zastopijo. Kedaj se sosedom ložeje godi, kakor tedaj, če si eden drugemu v potrebi pomagajo; ali si pa, kedar je delo težavno, ljubeznivo roke podajo in tako z združeno močjo težavno delo lahko storijo. Ja kaj je med vsemi rečmi, ki jih ljudi na tem svetu iščejo, prijetniše, ko ljubi sveti mir. Daj človeku vse, česar mu serce poželuje: bogastvo, zdravje, starše, prijatle, otroke, velike pohištva, pa žalostno, britko je življenje, če jih v miru uživljati ne more. Jeza in prepir pri hiši žegen božji od hiše podi, veliko prepiranje med sosedi gospodarjem pote podira. Ljubi prijatel moj! Ako tebi kej navkriž hodi, spomeni se, da vse po tvojej volji biti ne more! Vsak dan ti moliš in praviš: Zgodi se tvoja volja. Kakor ti žebraš, stori tudi in reci: Naj se po božjej volji godi! Ti boš kej poterpel in Bog bo tebi vse povernil. Ako boš to storil, boš tudi tega miru uživljaj, kterege je Jezus ljudem prinesel, zastopil boš angelsko pesem: „Mir na zemlji ljudem, ki so svete volje.“

Sklep.

Ni ga skoraj svetnika, ki bi bil mlado dete Jezusa Kristusa bolj goreče častil, kot sv. Francišk Serafinski. Posebno je sveti večer ves zamaknjen premišljeval revno dete v jaslih in vroče solze so se mu lile po licih. Tri leta pred njegovo smertjo mu je clo na misel prišlo, tako imenovane jaslice napraviti. V nekem logu si je v ta namen odbral kraj, kjer je hlev sozidal, in v hlev je postavil jasli in oltar. Jezus je v jaslih ležal; zraven je stala Maria in Jožef, angelci in pastirji. Na sveti večer je dal vse lepo osvetliti; podal se je on in njegovi samostanski bratje na ta sveti kraj. Od blizo in daleč je vrelo keršansko ljudstvo gledat, kaj se tam godi in božje dete tudi pobožno častit in molit. Božjo službo so opravljali prav slovezno in lepo, in sv. Francišk sam je pridigoval tako lepo, da so vsi pričujoči na glas se jokali. Od tega časa se postavljajo jaslice še sedaj po cerkvah in hišah. Tudi mi, ljubi

poslušavci moji! smo v Betlehemu pri jaslicah stali, gledali smo nebeško dete, v jaslih položeno in v plenice povito, poslušali smo tudi nebeške pesmi, ktere angelci božji pojó: „Čast bodi Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem sv. volje!“ Oh ne zabimo nikoli, kaj ta čudna in sveta pesem pomenja! Jezus Kristus — nebeško dete — je povernil čast Bogu, ktere mu ljudje niso več skazovali: učil jih je spoznati pravega Boga in spolnovati njegovo sveto voljo, — prinesel jim je tudi mira in pokoja z Bogom, sam seboj in z bližnjim. Kaj je svetejšega, kakor častiti pravega Boga, — kaj slajšega, kakor uživljati pravi serčni mir; in vse to si nam ti iz nebes prinesel, o usmiljeni Jezus, ki te danes v bornih jaslicah častimo! Oh na svoje grešne kolena pademo, ti se zahvaljujemo za vse prejete dari in iz celega serca izdihnemo: Hvaljen bodi Jezus Kristus; Amen! do vekomaj, Amen! —

Pridiga za praznik sv. Štefana.

(Naša vojska — naša zmaga.)

„Pahnili so ga iz mesta in s kamenjem pobijali.“ Dj. apost. 7, 57.

U v o d.

Ves svet je naša keršanska vera prenarodila in spreobrnila. Ajdovski bogovi in moliki padajo — ajdovski tempeljni prazni stojé; neverniki in ajdi na kolena padajo in molijo edino pravega Boga in obiskujejo keršanske hiše božje. Pregrehe in hudobije se skrivajo in zgublajo, lepo in pobožno življenje se širi in raste, da so skoraj vsi kristjani pravi svetniki. Glejte čuda božje: neumni postajajo modri, grešniki — pravi svetniki, in slabotni ljudje serčni korenjaki; glejte jih, kako zapuščajo svoje hiše in posestva, kako se lovijo in vežejo, kako se vlačijo v temne ječe in na morišča, kako prelijajo svojo kerv in dajajo svoje življenje, — darujejo vse, kadar gre za sveto vero in svete nebesa. Na miljone jih je tako stanovitnih in serčnih kristjanov. Poznate ga, ki je prvi dal za Kristusa svoje življenje? Sveti Štefan je, ki ga ravno danes spominjamo in častimo! Danes obhajamo veseli spomin sv. Štefana pravega mučenca. Pa sv. katoljska cerkev obhaja danes tudi spomin vseh tistih, ki so za Jezusa dali svoje življenje; kajti preveč jih je, da bi vsakemu posebej sveti spomin obhajati mogli. Povzdignimo toraj danes, ljubi moji poslušavci! svoje oči in serca do svetih nebes, kjer se svetijo vsi kristjani, ki so se na svetu serčno vojskovali, srečno zmagali in sedaj nosijo zlato krono nebeško. Ali vam, ljubi moji! ne teče kerv nagleje po žilah, ali vam ne bije

serce močnejše, ali nočejo vas solze posiliti, kedar gledate danes svetega Štefana in vse mučence in mučenice božje; glejte njih neskončne rajde in palme v njihovih rokah! Bodite pozdravljeni ljubi bratje in sestre naše; vsi ste se vojskovali, tudi mi se vojskujemo, saj imamo tisto kerv in meso, kakor ste ju imeli ravno tudi vi, saj živimo na tistej solznej dolini, ktera je vam toliko ternja nosila! Vi ste že srečno zmagali, in uživljate svoje večno placilo, oh da bi tudi mi se serčno vojskovali in srečno zmagali, potem tudi nas čaka večno placilo v nebesih! Ali vam ni tako pri sercu? Merzle so naše serca, pa danes se grejejo in unemajo, ko gledamo svoje serčne in stanovitne brate in sestre. Le se grejmo in unemajmo, ko se spominjamo svetih mučencev in mučenic božjih, zakaj le tako obhajamo spodobno današnji praznik in častimo prav sv. mučence! Sv. Avguštin pravi: „Vesele praznike svetih mučencev le tisti prav in resnično obhajajo, ki jih tudi posnemajo.“ Kaj porečete, tudi jaz bi imel mučenc ali mučenica biti? Tega ni treba in tudi ni več mogoče. Le malo poterpite in poslušajte! Koj pokazal vam bom:

„Kako se vojskovati in kako zmagovati.“

Naj velja kar rado, zmaga mora naša biti! Zatoraj le zvesto poslušajte!

Razlaganje.

Že sveti Job v starej zavezi pravi: „Vojska je človeško življenje“ Job. 7, 1. To je pokusil sv. Štefan, to skušamo tudi mi vsi. Preglejmo sovražnike sv. Štefana, njegovi sovražniki so tudi naši.

1. Sv. Štefan je premagal jude, ki so bili sovražniki svete keršanske vere.

Sv. Štefan je bil rojen jud, pa je koj po pridigi svetega Petra k Jezusovim učencem pristopil; bil je ves goreč za sveto vero in in posebno pobožen, zatoraj je njegovo ime slovelo daleč okoli. Neustrašeno je Jezusov nauk oznanoval po celem Jeruzalemu. Bog mu je posebno oblast in moč dal, velike čudeže delati, kakor sv. pismo pravi: „Štefan poln gnade in moči je delal velike znamenja in čuda med ljudstvom.“ Veliko jih je spreobernal na sv. keršansko vero. To je jude strašno razkacilo; vsi serditi se ž njim prekarjajo in prepirajo; pa vendar nič ne opravijo: „Niso mogli obstati pred modrostjo in duhom, kateri je iz njega govoril.“ Oni so z zobmi škripali, si ušesa zatikovali in na vse gerlo vpili, — sv. Štefan pa se ni bal, neustrašeno je spoznavljal svojo vero in klical: „Vidim božje veličastvo, nebesa odperle in Jezusa stali na desnici božjej!“ Taka se je godila vsem mučencem: rajši so se dali vezati, v ječe

pahniti, na kose razsekati in grozovitno se tergati, kakor pa da bi izdali in zatajili Jezusa Kristusa in njegovo sveto vero. Hvala Bogu, da so minuli ti strašni časi, ko je keršanska kerv tekla zavoljo svete vere! Pa vendar niso še pomerli vsi serditi nasprotniki svete keršanske vere. Nočem govoriti od divjih nevernikov in ajdov, ki še sedaj kristjane lovijo in kolejo tam po daljnih deželah, nočem govoriti od kervoločnih turkov, ki nesrečne kristjane žulijo in mučijo do kervavega; le opomniti vas hočem tistih nasprotnikov sv. kerš. vere, ki so vsredi med nami, ki so katoličani. Koliko jih je, katerim je sveta kat. cerkev, naš izveličar Jezus Kristus, je večni Bog sam le prazna reč. Oni se imajo in imenujejo visoko učene in čudno razsvetljene ljudi, zasmehujejo in omilujejo verne kristjane, katerim je Jezus in njegova vera sveta in ljuba reč. Koliko jih je, katerim je malo mar za službo božjo, za božjo besedo in svete zakramente. Oni so sami premodri in preterdni, da ne potrebujejo nobenega nauka, nobene pomoči ne od Boga, ne od ljudi, in posmehujejo se tistim, ki še lepo v cerkev hodijo, božjo besedo zvesto in radi poslušajo, in pogosto svete zakramente prejemajo. Koliko jih je, ki slišijo k molitvi zvoniti, ki grejo memo kakega križa ali cerkve, pa ne storijo, kar se spodobi, še debelo gledajo tiste, ki svoje katoljške dolžnosti zvesto spolnujejo. Koliko jih je, ki od Jezusa Kristusa, njegove sv. cerkve, in od sv. opravil gerdo in nespodobno govorijo, in globoko v serce ranijo in pohujšujejo tiste, ki vse to visoko spoštujejo. Koliko jih je, ki so zapravili vso vero, in to nebeško luč tudi drugim vzeti in pogasiti hočejo! Naša sveta vera ima še sedaj veliko sovražnikov in stanovitno se nam je treba vojskovati, da čisto ohranimo sveto vero. Zatoraj, ljubi moji! oglasujmo se za sveto vero, ko slišimo jo černiti in podirati, — deržimo se zvesto vsega, kar nam sv. vera ukazuje, naj da nas brezvestni in neverniki debelo gledajo in zasmehujejo, — spolnujmo vselej dolžnosti katoljških kristjanov, in kažimo očitno, da nam je sveta vera resnično pri sercu. Oh verjemite mi, da je tudi to velika težava in bolečina, in človeku hudo dene, — zatoraj je pa tudi veliko katoljških kristjanov, ki se ne upajo svoje vere očitno kazati celemu svetu: „Zatajil ga bom, ki me pred ljudmi noče spoznati“, pravi Kristus; „blagor pa vam, kader vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene: veselite se, in od veselja poskakujte; zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih“, Mat. 5, 12. Naša vojska toraj gre zoper nasprotnike sv. keršanske vere; srečen, kdor zmaga kakor sv. Štefan. Pa sv. Štefan je imel še drugih sovražnikov; on je bil grešen in slab človek, kakor smo mi, je nosil naše popačeno

meso in čutil v svojem sercu hudo in grešno poželjenje. Vendar sv. Štefan je premagal:

— 2. svoje popačeno meso in grešno poželjenje.

Sv. pismo pravi, da je obličje sv. Štefana bilo kakor obličje angela v znamenje njegove nedolžnosti. Res, čist je bil in nedolžen, kakor angelci božji, kaj čuda toraj, da se je angelska lepota po njegovem obličju svetila. „Ker je bil čist in neomadežan ko devica, pravi sv. Avguštin, zato je obličje angelsko imel.“ Ali mislite, da sv. Štefan ni imel mesnega poželenja? Tudi on je imel našo kerv in naše meso, pa zatajeval in premagoval se je, in tako je čist in nedolžen ostal. Tudi naše serce je imel, ktero je rahlo in bolečin hitro in rado čuti. Pa kaj se godi. Sv. Štefan! ali ne čutiš, da te nasprotniki kot divji volkovi zgrabijo, iz zбора pahnejo in iz mesta vlečejo? Ali te ne boli, da te krive priče strašnih grehov dolžijo in da debele kamenje na te sipajo? Ali ne vidiš, da tvoja kerv scurkoma teče in da se ti bliža bleđa smert? Oh, preljubi moji! sv. Štefan ima meso in serce kot mi, vse čuti in vidi kakor mi, pa on premaguje svoje meso, on ne daja prostora jezi in sovražtvu, temuč poln usmiljenja in ljubezni poklekne in glasno vpije: Gospod, ne pristevaj jim tega greha!“

Tudi nas, priserčni moji poslušavci! nadleguje naše meso in grešno poželenje, hoče nas pripraviti v greh, nesrečo in pogubljenje: „Vsak je skušan, kader je od svojega poželenja vlečen in vabljen, potem, kader poželenje spočne, rodi greh; greh pa, kader je storjen, rodi smert“, Jak. 1, 14. Tega sovražnika imamo premagovati in tako si služiti večno krono, ktero nosijo mučenci v nebesih; sv. Avguštin pravi: „Ne samo svojo kerv preliti se pravi mučenec biti; ne samo s tim, da umerjemo, temuč tudi da svoje meso križamo, si služimo venec večne slave, ki čaka vse keršanske junake.“ Koliko priložnost toraj imamo, sami sebe premagovati in tako si vredne delati večnega plačila! Čutiš, moj kristjan! da ti jeza v sercu ustaja, da te naganja, tvojemu sovražniku ali razžalniku kako terdo in grenko povedati, ali mu kako škodo napraviti, oh bodi močen, premagaj svoje meso, pogasi ogenj, zakaj: „Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani“, Mat. 5.

Vidiš, moj kristjan! da imaš več posvetnega blaga ali lepših oblačil, kakor tvoj sosed, slišiš, da je ta ali uni sosed v greh zabredil, dozdeva se ti, da si boljši in pobožnejši od njega: že ustajajo v tvojem sercu visoke in prevzetne misli, že se nad njega povišuješ, že ga čerliš in po strani pogleduješ. Glej, ljubi moji! hud sovražnik v tvojem sercu ustaja, napuh ali prevzetnost mu je

ime, vojskuj se, ostani ponižnega serca, da se Boga ne zameriš, kajti Bog je prevzetnim sovraž in se jim zoperstavlja! Ti keršanski mladeneč rad po drugem spolu pogleduješ in v slabe tovaršije zahajaš, rad umazane pesmi prepevljaš in po noči k pokoju nočeš, — ti keršanska deklica, rada nesramne besede poslušáš in jih tudi premissljuješ, svoje oči po možkih paseš in na njih dopadanje imaš: oh ljubi mladeneč! keršanska deklica, glej, hud sovražnik se v tvojem sercu glasi in se hoče zarediti; oh le tresi in vari se, pobožno moli in zvesto se vojskuj, da ga premagaš, ali kar bode djano za tvojo nar večo srečo in čast, za ljubo nedolžnost in čistost! — Mož in žena, fant in dekle prideta v kerčmo, pijeta vina, poskusita razole ali žganja in drugih sladkih pijač. Prav dobro jima diši, pijeta več in več, si obljubita skoraj spet sesti za mizo in piti: oh ljuba! glejta! hud sovražnik se zbuja v vajnem sercu in žuga vama požreti premoženje, poštenje, zdravje in življenje; le ogibajta se in trezno hodita, da vaju pijanost ne zaleze in v svoje gerde kremplje ne dobi! — Ravno taka je, priserčni kristjani! z vsakim grehom: Najprej ga vlači in mika grešno poželenje, in ako se človek stanovitno in serčno ne vojskuješ, poželenje rodi greh. Zatoraj ne dajajmo hudim željam v našem sercu nobenega prostora, premagujmo se, kakor sv. Štefan, da si pridobimo večno krono zvestih bojevavcev!

Poglejmo še enkrat na sv. Štefana, in vidili bodemo še enega sovražnika, ki ga je on serčno premagal. Sv. Štefan je premagal: 3. vse težave in bolečine, vse martre (muke) in samo smert.

Kaka da se je sv. Štefanu godila, že veste: „Vsi kmali so nanj planili, so ga pahnili iz mesta in s kamenjem pobijali.“ Kako grozne bolečine, kako strašna smert: kamnjali so ga! Sv. Štefan pa je vse volno in stanovitno preterpel; pokleknil je na svoje kolena in za sovražnike molil: „Gospod, ne štej jim tega za greh!“ Kamenje od vseh strani leti, on premaga vse bolečine, še samo smert in mirno v Gospodu zaspil! — Ravno tako se je godila vsem mučencem in mučenicam božjim: „Preterpeli, pravi sv. apostel Pavl Hebr. 11, 35., preterpeli so zasramovanje in tepenje, zraven tudi železja in ječe; bili so kamnovani, prežagani, skušani, z mečem umorjeni; hodili so v kožuhih, v kozjih kožah, ubožni, v nadlogi in v revščini; potikalali so se po puščavah, po gorah, po berglogih in jamah pozemeljskih.“ Pa vse te bolečine in muke so nosili voljno in poterpežljivo, še clo veselili se in Boga hvalili, da jih vredne spozna za Jezusa Kristusa delj kej terpeti. — Priserčni poslušavci moji! nas ne čakajo in ne stiskajo take težave in bole-

čine, pa vendar ni ga pod solncem, da bi ne imel svojih križev, da bi ne imel svojih sovražnikov. Ja težave in križi so tisti sovražniki, ki hočejo nam ukrasti tisto krono, katero ima Jezus pripravljeno vsem, ki so iz ljubezni do njega svoj križ voljno za njim nosili. Keršanski mož! nisi si izbral za svojo ženo pridne, poštene in pohlevne deklice, — keršanska žena! tvoj mož je togoten, zapravljiv in hudoben, ter ti greni vsako uro tvojega življenja, glejta, to je vaju križ, ki vaju tlači in vaju hoče narediti nevoljne. Oh le imejta poterpljenja eden z drugim, pomagajta eden drugemu butaro nositi, in ostanita voljna in mirna! — Keršanski starši, keršanski gospodarji in gospodinje! Vi se trudite in si prizadevate, svoje otroke in posle lepo po keršansko izrediti, greha jih ovarovati in voditi jih po pravem potu. Pa vam se gerdo plačuje in vračuje: sini so nepokorni, hčere prevzetne, hlapci nezvesti in deklice razujzdane; glejte! to je vaš križ, ki vas tišči in podreti žuga. Pa stojte stanovitno in terpite voljno, zraven pa ne utrudite se svojih dolžnost zvesto spolnovati: pri Bogu je vse shranjeno — on je plačevavec! — Keršanski posli! vi si prizadevate, pridno ubogati, zvesto delati in svoje dolžnosti, kolikor premorete, lepo spolnovati. Vendar vaš gospodar, vaša gospodinja le nima nikoli dovolj, ni nikoli zadovoljna, vas terdo ima in gerdo zmirja; glejte! to je vaš križ, ki na vaših ramah sloni in vas k zemlji tlači! Le bodite pridni in zvesti, pošteni in pobožni, imate drugega Gospodarja v nebesih, ki vse vidi in plačuje vse obilno! —

Ljubi kristjan moj! imaš lepo pohoštvo, skrinje in hleve polne; pa naustane hud ogenj, in vse je prah in pepel; tvoje polje in vinogradi stojé sprelepo, jih pogledati človeku serce smehija; pa prihrumi huda burja in nevihta, in vse je pobito in pokončano; imaš človeka, ki ti je serčno ljub, ki je tvoja čast in tvoje veselje; pa poterka neusmiljena smert in ti ga pobere in ga potisne v černo jamo; — obračaš in duhtaš noč in dan, delaš in ubijaš se od jutra do večera; vendar vse početje in vse delo ti spodleti, ni sreče ne teka. Glej, ljubi moj kristjan! to je tvoj križ, ki te tlači in žuli. — To prisereni moji! to so naši križi, naše težave in bolečine, ki jih moramo nositi in premagovati. Bog hotel, da bi one nobenega ne premagale! Pa koliko jih je kristjanov, ki so nevoljni, ki mermrajo in jezijo se zoper Boga, ki nočejo tukaj z Jezusom terpeti, da bi tudi tam z njim se veselili! Prenašajmo toraj voljno, prav po keršansko naše težave in bolečine — in tudi mi smo podobni sv. Štefanu in unim mučencem in mučenicam božjim: „Kdor, pravi Kardinal Hugo, kdor zasmehovanja in bolečine terpi za Jezusa delj, si nabira žlahnih kamnov, ki se bodo nekđaj

prelijali na tistej kroni, od ktere sv. cerkev poje: Zlata krona se sveti na njegovej glavi, na njej je pisano znamenje svetosti, ona se častljivo blesketa in zaslužijo si jo le močnega duha.“

S k l e p.

Sv. Štefan je premagal sovražnike sv. vere, je premagal svoje grešno poželenje in premagal vse svoje bolečine in grozno smert. Kako ga je pa tudi pravični Bog poplačal. Že na tem svetu? Ja! Zakaj tudi mi vsi tako pogostoma Boga prosimo? Srečna smertna ura je nar. večja sreča na zemlji. Sv. Štefan pa je vidil nebesa odperte in je v Gospodu zaspal; tam v svetem raju se je spet zbudil in Jezus Kristus mu je podal večno krono. Tudi mi imamo sovražnikov, le serčno premagujmo in stojmo stanovitni v veri! Tudi mi nosimo v našem sercu hudo poželenje, ki nas vabi in vlači v greh; le strahujmo svoje grešno meso in hodimo trezno in modro. Tudi mi imamo težav in bolečin dosti na zemlji, ktere nam pošilja usmiljeni Oče nebeški; le bodimo ponižni, pohlevni in stanovitni. To je naša vojska; — te sovražnike premagovati, je naša zmaga in kje je naša krona? Ali ne veste, kaj sv. Pavl pravi: „Dobro vojsko sem vojskoval, tek dokončal, vero ohranil; sedaj me pa čaka krona pravice, ktero bo meni dal Gospod pravični sodnik; pa ne samo meni, ampak tudi tem, ki njegov prihod ljubijo!“ 2. Tim. 4, 7. Amen.

Kerščanski nauki.

XVII. Glej katek. od: „Kde je vse zapopadeno“ do: „Od štirih poslednjih prošenj.“

U v o d.

Danes osem dni smo slišali, da smo dolžni moliti, in kako da imamo moliti, da bode naša molitev prav in Bogu dopadljiva. Rad verjamem, da je moj slednji kerščanski nauk padel na rodovitne serca, marsikteri izmed vas si je gotovo predvzel, moliti pogostoma in moliti prav po božjej volji. Pa marsikteri bode si morebiti mislil: Kaj pa je naj bolje moliti, ktera molitev Bogu naj bolje dopada. Hvala Bogu! Jezus Kristus, naš nebeški učenik, nas je tudi to učil. Eden izmed njegovih učencev je k Jezusu pristopil in ga prašal: „Gospod uči nas moliti, kakor je tudi Janez (Kerstnik) svoje učence učil“, Luk. 11, 1. Jezusu je ta prošnja dopadla in je svojim učencem rekel: „Kader molite, recite: Oče naš itd. Mat. 6, 9. To je toraj sveti Oče naš ali gospodova molitev, ker jo je Jezus naš Go-

spod nas učil. Od te molitve pravi sv. Ciprijan: „Ni bolje molitve od Očenaša, ker smo jo po Jezusu prejeli. Ni molitve nebeškemu Očetu prijetne, ako ni po tej: ta mu je prijetna, ker prosimo z besedami njegovega ljubega Sina.“ In sv. Avguštin piše: „Očenaš je zapopadek vsega evanĝelja; kajti zapopada vse, karkoli zamore pobožna duša želeti in prositi, da izveličanje zadobi.“ Zatoraj tudi mi vsi to molitvo naj rajši in naj večkrat žebramo. Kdor pa hoče molitve prav žebrati, mora vedeti, kaj besede pomenjajo in zapopadajo, sicer človek ne moli, temuč le žlobodra. Veseli bote toraj, da vam danes začnem sveti Očenaš razkladati. Oče naš obsega ogovor in sedem prošinj. Danes vam toraj razložim:

1. ogovor; 2. prvo prošnjo; 3. drugo prošnjo; in 4. tretjo prošnjo. Danes osem dni, ako Bog zdravje da, homo pa slišali štiri poslednje prošnje. Le zvesto poslušajte!

Razlaganje.

1. Ogovor se glasi: „Oče naš, kteri si v nebesih.“ Pravi Sin božji je le Jezus Kristus sam; le on je od Boga Očeta od vekomaj rojen in je ž njim ene nature in enega bitja, je pravi živi Bog. Mi smo pa le po gnadi in milosti postali njegovi otroci: On nas je stvaril po svojej podobi in po očetovo za nas skerbi, še več: nas je vse po svetem Duhu pri svetem kerstu storil svoje otroke, svoje dediče, in sodediče Jezusa Kristusa, in brate med seboj. Žebrajmo toraj vselej polni veselega in terdnega upanja, kajti Bog je naš Oče, in to vsegamogočen, vsevedoč in ljubeznjiv oče, ki more, zna in hoče vselej pomagati.

Mi prosimo: „Oče naš“, ljubimo se toraj tudi med seboj kot bratje in sestre, živimo med seboj v miru. Nikar se ne povišujemo pred bližnjim; pa tudi zametovati se ne dajmo. Pervi kristjani nam dajajo lep izgled, kakšni biti moramo, vsi so bili enega duha, vsi združeni so se po ljubezni radi imeli, živeli so v lepem miru, in ni jih ne napuh, ne lakomnost, ne nevošljivost motila, da bi se ne bili ljubili; sveti Duh je prebival v vseh, toraj so vsi le eno mislili, Boga častili in za zveličanje eden drugega skerbili.

Ako hočemo Očenaš prav moliti, strebimo iz svojih serc napuh, nevošljivost in vse sovražtvo, da bo ljubezen do vseh ljudi v naših sercih prebivala; kajti pred Bogom ni razločka, pred njim so revež in bogat, hlapec in gospodar, podložen in gospod, vsi le njegovi otroci, in on je nas vseh Oče; in le kdor bo bolj popolnoma ljubezen do njega in do bližnjega imel, ta bo višej v božjem kraljestvu.

Beseda naš Očca nas tudi uči, da vselej za vse ljudi molimo; kajti vsi kupej smo le eno keršansko ljudstvo, le eno telo, od ktere-
rega je Jezus glava, kateri je tudi za vse terpel. In kdor bi le za
se molil, bi ne molil po Jezusovem namenu, ko bi na druge poza-
bil, dasiravno tudi vsak za se v lastnih potrebah moliti sme in je
dolžen. Cerkev od Jezusa podučena v svojih molitvah tudi za vse
moli. Litanije so ena nar starejših molitev v cerkvi, in ko jih mo-
limo, ne rečemo: prosi za me, ampak za nas Boga prosi; nas se usmili;
nas odreši; nas usliši. To nas prepriča, da ta nauk, za vse moliti,
je bil vselej v cerkvi verna resnica.

Mi pravimo: Kteri si v nebesih, da spoznamo, da verjemo, da
Bog, ki je sicer povsod, je posebno v nebesih, kjer ga vsi angelji
in svetniki bolj popolnoma spoznajo, ljubijo in časté. On gleda iz
svojih lepih nebes kot dober Oče vse naše misli, želje in dela,
ktere bo enkrat, ko svet in pravičen sodnik sodil, ali smo jih po
njegovih zapovedih in zavoljo njega storili ali pa ne; on bo naš
plačnik in plačilo skoz vso večnost, če bomo po njegovih zapove-
dih storili.

Toraj kristjani, kader molimo, povzdignimo svoje duše proti
svojemu Očetu v nebesih, kjer je od vekomaj bil, ko še ni bilo
nič stvarjenega; tam je naše pravo stanovanje. Ne vezimo svojega
serca na zemeljsko blago, ki bo prešlo, ampak na svojega dobrega
Očeta in na nebesa, ktere doseči vsi dobri kristjani upajo; one ne
bodo nikoli minule.

2. Perva prošnja je: Posvečeno bodi tvoje ime. Bog
je stvarnik vsega, vsegamogočni gospod nevidnih in vidnih reči, in
mu gre vsa hvala. David pravi: „Hvalite Gospoda vse ljudstva“, ps.
116, 1. Vse stvari častijo in hvalijo Boga, tudi mi ga imamo častiti
ali njegovo ime posvečevati. Kaj pa prosimo, ko pravimo: „Posve-
čeno bodi tvoje ime?“ Prosimo: da bi mi Boga zmiraj bolj čisto
spoznali, častili in ljubili, kakor ga angelji in svetniki v nebesih, — da bi
vsi ljudje na zemlji božje lastnosti prav spoznali, Boga častili in vedno
svetejši prihajali; — kateri še niso v pravi veri, da bi Boga spoznali in se
k Bogu obrnili, da bi krivoverstvo zaterto bilo, po katerem se Bogu ve-
lika nečast godi, ker krivoverci njegovim besedam ne verujejo, — da
bi grešniki k pravi pokori pripeljani bili, se poboljšali, dobre dela do-
prinašali, in ga častili, — da bi tudi mi sami nikoli kaj takega ne govorili
ali ne storili, kar se za otroke božje ne spodobi; da bi Bog v naših srcih
vse spoštovanje do sebe obudil, in posvetil naše misli, besede in dela,
da bi tudi drugim v lep izgled živeli, in po našem izgledu Boga prav
častili; — da bi vsi kristjani vsak dan svetejši prihajali in do konca
življenja Boga stanovitno častili.

Učimo se tedaj po tej prošnji svetega Očenaša, da poglavitno kristjana je želeli, da bi bil Bog prav časten; in kdor tega ne želi, je slab kristjan, in ni prav pripravljen, Očenaša moliti; sovražimo greh, kateri Bogu veliko nečast dela, in je v naše pogubljenje.

3. Druga prošnja je: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“ Božje kraljestvo je tukaj na zemlji, je kraljestvo resnice in pravice, tam pa na unem svetu kraljestvo večnega veselja: „Pridite ljubljenci mojega Očeta, in prejmite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta“, Mat. 26, 34. Ako pa hočemo nekdanj priti v božje kraljestvo večnega veselja, moramo že tukaj na zemlji biti Jezusovi podložniki, ki je kralj resnice in pravice. Zatoraj, ko molimo: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, prosimo: da bi se kraljestvo temè in hudobije zaterlo, nesrečni grešniki, neverniki in terdovratni krivoverci po milosti božji se v otroke božje spreobrnili; — da bi se prava vera in cerkev Jezusova vedno bolj in bolj po zemlji razširila in uterdila, in bi le en hlev in en pastir bil, nevera in krivovera se pa zaterle; — da bi Jezus vero, upanje in ljubezen v nas ohranil in poterdil, v nas kraljeval, da bi po njegovih naukih in izgledih vselej storili, zmirej svetejše živeli, greh pa popolnoma zapustili; — da bi nas Jezus po smerti v nebeško kraljestvo vzel.

Ljubi kristjani! hvalimo Boga za veliki nebeški dar svete vere, ko nas je Bog poklical v Jezusovo kraljestvo na zemlji, in živimo z gnado božjo tako, kakor Jezus, kralj naš, kaže in uči. Kdor serčno ne želi, da bi Bog gospodoval v njegovi duši, si po moči ne prizadeva svoje hudo poželenje in greh v sebi premagovati, se ne podverže božji volji, in ne želi izveličanja, še svet ljubi, čast in blago, je lažnik. Govori: pridi k nam tvoje kraljestvo, njegovo serce pa želi le še tukaj na zemlji ostati, on se boji umreti, ker ljubi svet in njegove dobrote, in ne ljubi Boga. Da bo naša prošnja vselej resnična brez vse hinavščine, premišljujmo večkrat nebeške dobrote in dobrotnika, našega usmiljenega Boga, zraven pa naše nadloge na zemlji in nevarnosti, v katerih se znajdemo. Moramo se vedno zoper hudo poželenje, zoper lastno ljubezen vojskovati, da bi Boga ne žalili in ne zgubili večnega izveličanja, katero je Bog tistim obljubil, kateri bodo njegove zapovedi deržali.

4. Tretja prošnja je: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji.“ Sv. Pavl pravi: „To je volja božja, vaše posvečenje“, I. Tes. 4, 3. Da bi toraj božjo voljo spolnovali, sveto živeli in večno izveličali se, to je volja božja; zato nas je Bog Oče ustvaril, Bog Sin odrešil, in sveti Duh nas posvečuje. Nad angelji in izvoljenimi v nebesih se je že zgodila, ker so izveličani in Bogu v vsem pokorni, nad nami se pa še ni. Da se bo tudi

nad nami zgodila, moramo Bogu iz ljubezni v vsem pokorni biti; kajti Jezus nam pove, da ne vsak, kateri bo rekel: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri bo voljo nebeskega Očeta spolnoval. Mi pa vsi skup spoznamo in občutimo svojo slabost, da iz svoje moči božje volje ne moremo spolnovati; zatoraj ga s to prošnjo tudi prosimo, da bi nam svojo gnado dal, jo spolnovati, kakor jo vsi izvoljeni duhovi v nebesih spolnujejo.

Božjo voljo spolnovati, nam pa brani naša spačena natora. Sv. Ciprijan pravi: Dokler smo še popotniki na zemlji, je med našim telesom in dušo vedna vojska; telo želi, kar je zemeljskega, kar mu dopade, da precej uživa; duša pa le nebeskih, božjih dobrot želi in jih išče, in zato se zgodi, da ne storimo, kar hočemo. Radi bi bili z Bogom zedinjeni, kakor so izvoljeni v nebesih; pa ne more se zgoditi, dokler ni naša mesena natora popolnoma duhu pokorna. Zato prosimo s to prošnjo, da bi nam Bog svojo vsega-mogočno pomoč dal, da bi mir storjen bil med dušo in telesom, da bi voljo božjo dopolnili in dušo ohranili. Zraven lastne spačene natore bomo tudi večkrat od hudobnih ljudi zmoteni, zadržani, zapeljani in pohujšani; zato pa tudi prosimo, da bi Bog s svojo gnado odvernili, kar bi nas po zunajnem v greh napeljaló, da bi v kakšni priložnosti v greh ne padli in nesrečni postali. Zatoraj v tretji prošnji prosimo: da bi se volja božja nad nami spolnovala, da bi zveličani bili; — da bi nam Bog gnado dal, njegovo sveto voljo spoznati, in tako hitro in zvesto dopolnovati, kakor jo angelji in svetniki v nebesih spolnujejo; — da bi Bog vse od nas odvernili, kar nas zadržuje njegovo sveto voljo spolnovati; — da bi tudi v naših nadlogah, ktere nam bo poslal, vselej mirni in voljni se v voljo božjo udali in spolnovali, kar hoče. Svetniki in svetnice božje so radi klicali: „Kar Bog hoče, ker Bog hoče in dokler Bog hoče“, molimo tudi mi vselej tako in prepričali se bodemo, da, kar Bog stori, vse prav naredi!

S k l e p.

Tri perve prošnje svetega Očenaša smo danes premišljevali. Te prošnje govorijo posebno od tega, kar se Boga tika. Mi vsi moramo ja spoznati, da smo vselej in pred vsem dolžni za to prositi, kar božjo čast dotika, in potlej še le, kar je nam ali bližnjemu potreba. Zatoraj ne zabimo pri svojih molitvah spominjati se narprej božjih reči in božje časti; molimo naj popred: „Posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji!“ Kralj Salomon je le prosil prave modrosti; in Bog mu je dal obilno modrosti, po verhu pa še tudi

obilno blaga in bogastva. Zatoraj iščimo tudi mi narpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse uno bode nam priverženol! Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Dar modrosti. Sveta Olimpija je bila lepa in bogata, da malo ktera. Njen mož jej je skoraj umerl, le 20 mesecev je bila udana. Cesar Teodozij je mlado in bogato udovo dolgo in sitno nadlegoval, da bi vzela njegovega strica, žlahnega bogatega Španijolca. Pa stanovitno se je branila in ni se hotla udati več; kajti sklenila je, svetu in vsemu, kar je njegovega, dati slovo, in le svojemu Jezusu, nebeskemu ženinu živeti. To je cesarja hudo razkačilo; zapovedal je, da ima vse njeno preveliko bogastvo nek predstojnik pod svojo oblast vzeti in oskerbovati tako dolgo, da bode Olimpija 30 le stara. Poslušajte, kaj je potem še le 18 let stara udova Teodoziju pisala: „Skazal si mi, o gospod, dobroto, ktera se spodobi ne samo za cesarja, temuč tudi za škofa; vzel si mi premoženje; ni mi toraj treba skerbeti, kako ga imam hraniti in na dobro obračati. Da bode moje veselje popolnoma, le nekaj še zaukaži, to namreč, da se moje premoženje cerkvam in ubogim razdeli. Že davno sem se bala, da postanem prevzetna zavoljo tega, da sama toliko ubogaime delim. Tudi bi pri posvetnem bogastvu lahko zabila večnih, dušnih in nebeskih reči, in jih zanemarjala. Pravo modrost hočem iskati in ne iskati več sveta in posvetnih reči, temuč le samo Boga in nebeske reči.“ Tako je govorila ta Jezusova nevesta. Zakaj da pa? Sv. Duh je v njenem sercu prebival in jej dajal dar prave modrosti.

* Dar umnosti. Hajurik Dilson je stopil v jezuitarski samostan; pa je bil tako terde in slabe glave, da se skoraj ničesar ni mogel naučiti. To ga je strašno bolelo. Ljubil in častil je prečisto mater božjo tako serčno in goreče, da jej je darovati obljubil dušo in telo in vse svoje moči. Nekega dneva je ves žalosten klečal pred podobo prečiste device Marije, in jej bridko tožil to svojo nadlogo. Pa glejte! na enkrat je bil tako razsvetljen v božjih rečeh, da so ga naj bolj učeni gospodi njegovega samostana občudovali, in tako dobro je reči v glavi in pameti obderžal, da je cele slišane pridige od besede do besede znal in jih dolge leta iz glave povedal. Prečista devica Marija mu je izprosila dar umnosti.

* Dar svéta. Zakaj da toliko kristjanov Boga serčno ljubi in pobožno in sveto živi? Lahko je odgovoriti: „Sv. Duh jim deli dar svéta.“ Sv. Ciril Jeruzalemski prav lepo od tega piše: „Alite, da večkrat kaka deklica zapusti svojega ženina, kteremu je že bila obljubljena,

To se godi, ker jo je sveti Duh razsvetil spoznati, da je deviški stan lepši in Bogu bolj dopadljiv. Alite, da kak imeniten bogatin vsemu bogastvu slovo da. To se godi, ker ga je sv. Duh podučil, kako prazno in minljivo da je vse posvetno. Alite, da kak mladenč svoje oči zatisne, ja da clo beži, da bi ne vidil kake lepe ženske in čisto ohranil svojo dušo. To se godi, ker mu je sv. Duh spoznati dal, kako nevarno da je to. Alite, da človeka mika na svetu veliko nagrabiti in imeti vsega dovolj; pa koliko jih je, ki vse zapustijo in nočejo nič imeti. To se godi, ker jim je sv. Duh pokazal, kako nevarno da je posvetno bogastvo.“

* Dar moči. Duhovni oče Janez Vahado je Japancem keršansko vero oznanoval. Naenkrat so ga zgrabili in v ječo vergli. Tu je pisal svojemu prijatlu: „Zaprisežem visoko vredni gospod in pišem le samo čisto resnico, da bi ne dal svoje ječe za vse kraljestva celega sveta. Nikoli nisem bil tako zadovoljen, nikoli tako vesel, in nikoli tako brez skerbi, kakor ravno sedaj.“ Slišati, da je k smerti obsojen, je djal: „Tri dni mojega življenja so mi bili naj ljubši in naj veseljši; to je: dan, ko je stopil v samostan, ko je bil vjet, in ko je slišal, da mora umreti.“ Zastran svoje smerti je svojemu duhovnemu predstojniku takole pisal: „Ravno kar so mi oznanili, da sem k smerti obsojen. Umerjem prav veselega serca, ker umerjem za milega Jezusa.“ Od kod to veselje v ječi in smertnej uri? Sv. Duh mu je dal dar moči.

* Dar učenosti. Slavno znan je sv. Arzenij; izrejeval in učil je cesarska sina Arkadija in Honorija. Ko je med puščavniki živel, se je soznanil z nekim možem nizkega stana. Ta mož ni bil učen, vendar ga je Arzenij rad popraševal in se učil od njega. To je nekega puščavnika merzelo. Zatoraj Arzeniju očita: „Ti znaš vse vednosti starih Gerkov in Rimljanov, kaj si kej misliš od tega bedaka naučiti se.“ Arzenij pa je djal: „Res je, da mi vednosti slavnih Gerkov in Rimljanov niso neznane in ptuje; pa od tega, kar ta mož zna, še abc nisem naučil se.“ Stari puščavnik, kterega je Arzenij rad opráševal, ni sicer bil visoko učen v posvetnih rečeh in vednostih, pa je znal, kar je več vredno, znal je skerbeti za svoje izveličanje; sv. Duh mu je delil dar učenosti. Te nar potrebnejše učenosti se je hotel Arzenij od tega sivega starčka učiti. Oh kako nevedni so v tej reči velikokrat visoko učeni modrijani! Nemajo darú prave učenosti, ktero so svetniki imeli. Zatoraj ima sv. Tomaž Kempčan prav, ko piše: „Boljši je reven kmet, ki Bogu služi, kakor prevzeten modrijan, ki kuka in gleda, kako se zvezde sučejo, zraven pa sam sebe zanemarja.“